

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
.info

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۱

جمعه ۱۴۰۱/۰۹/۰۴

آزمون‌های سراسر کاج

گزینه‌درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سؤالات آزمون

پایه یازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۰۵	مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۲	۱۵	۱	۱۵	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی ۲	۲۰	۱۶	۳۵	۲۰ دقیقه
۳	عربی، زبان قرآن ۲	۱۵	۳۶	۵۰	۱۵ دقیقه
۴	تاریخ ۲	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰ دقیقه
۵	جغرافیا ۲	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰ دقیقه
۶	جامعه‌شناسی ۲	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰ دقیقه
۷	فلسفه ۱	۱۵	۸۱	۹۵	۱۵ دقیقه
۸	روان‌شناسی	۱۰	۹۶	۱۰۵	۱۰ دقیقه

۱- ترکیب دو شرطی $(p \Leftrightarrow q)$ هم‌ارز با کدام مورد است؟

(۱) $(p \Rightarrow q) \wedge (p \Rightarrow q)$

(۲) $(p \Rightarrow q) \vee (p \Rightarrow q)$

(۳) $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$

(۴) $(p \Rightarrow q) \vee (q \Rightarrow p)$

۲- گزاره‌های موجود در کدام گزینه به ترتیب در جاهای خالی قرار بگیرند تا ارزش گزاره «اگر ..... آنگاه ..... و برعکس» نادرست باشد؟

(۱) ۸ عددی اول است، هر مستطیل یک مربع است.

(۲) عدد ۳، فرد است، مربع $\sqrt{5}$ برابر ۲۵ است.

(۳) $2^6 = 4^3$ ، شهریور ماه ۳۱ روز دارد.

(۴) $(\sqrt{5} - 2)(\sqrt{5} + 2) = 1$ ، $n^2 \geq 0$

۳- با توجه به جدول زیر، گزاره s کدام گزینه می‌تواند باشد؟

p	q	s
T	T	T
T	F	F
F	T	F
F	F	T

(۱) $p \Rightarrow q$

(۲) $\sim p \Leftrightarrow q$

(۳) $p \Leftrightarrow \sim q$

(۴) $\sim p \Leftrightarrow \sim q$

۴- کدام گزینه بیان مناسبی برای ترکیب $p \Leftrightarrow q$ نیست؟

(۱) p نتیجه می‌دهد q را و q از p نتیجه می‌شود.

(۲) اگر p آنگاه q و اگر q آنگاه p

(۳) p شرط لازم و کافی است برای q

(۴) اگر p آنگاه q و برعکس

۵- کدام گزینه نقیض گزاره $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$ نیست؟

(۱) $p \Leftrightarrow \sim q$

(۲) $\sim p \Leftrightarrow \sim q$

(۳) $\sim (p \Leftrightarrow q)$

۶- اگر ارزش گزاره‌های $p \Leftrightarrow q$ و r درست باشد، ارزش گزاره $(r \Leftrightarrow q) \Leftrightarrow p$ برابر کدام گزینه است؟

(۱) F (همواره نادرست)

(۲) T (همواره درست)

(۳) به ارزش p بستگی دارد.

(۴) به ارزش q بستگی دارد.

۷- عبارت فارسی «تفاضل نصف مربع عددی طبیعی از حاصل ضرب آن عدد در عدد طبیعی بعد از خود برابر ۴ است.» به صورت نماد ریاضی در

کدام گزینه آمده است؟

(۱) $\frac{n^2}{2} - (n)(n+1) = 4$

(۲) $(n)(n+1) - \frac{n^2}{2} = 4$

(۳) $(n)(n+1) - (\frac{n}{2})^2 = 4$

(۴) $(\frac{n}{2})^2 - (n)(n+1) = 4$

۸- عبارت موجود در کدام گزینه به صورت نماد ریاضی به درستی نوشته نشده است؟

(۱) مجموع مربعات دو عدد زوج طبیعی متوالی از حاصل ضرب آن دو بزرگ‌تر است.

$x^2 + (x+2)^2 > x(x+2)$

(۲) مجموع معکوس دو عدد برابر با ۱ است.

$\frac{1}{x} + \frac{1}{y} = 1$

(۳) مربع نصف عددی از خودش ۳ واحد بزرگ‌تر است.

$(\frac{x}{2})^2 + 3 = x$

(۴) تفاضل عددی از دو برابر مکعب آن عدد برابر ۷ است.

$2x^3 - x = 7$

۹- کدام یک از گزینه‌های زیر صورت‌بندی استدلال قیاس استثنایی نیست؟

(۱) مقدمه ۱: اگر علی امروز در امتحان موفق شود، آخر هفته به گردش می‌رود.

مقدمه ۲: علی امروز در امتحان موفق شده است.

نتیجه: آخر هفته علی به گردش می‌رود.

(۲) مقدمه ۱: اگر امروز حداقل ۱۰ فروش موفق داشته باشی، ۷۰۰ هزار تومان پاداش می‌گیری.

مقدمه ۲: امروز ۲۰ فروش موفق داشتم.

نتیجه: ۷۰۰ هزار تومان پاداش می‌گیرم.

(۳) مقدمه ۱: اگر برف ببارد، سطح معابر شهر لغزنده خواهد شد.

مقدمه ۲: سطح معابر شهر لغزنده شده است.

نتیجه: برف باریده است.

(۴) مقدمه ۱: اگر راننده‌ای با سرعت غیرمجاز رانندگی کند، باید جریمه شود.

مقدمه ۲: راننده‌ای با سرعت غیرمجاز رانندگی کرده است.

نتیجه: آن راننده باید جریمه شود.

۱۰- صورت‌بندی موجود در کدام گزینه همواره منجر به نتیجه‌گیری درست نمی‌شود؟

$$\begin{array}{l} \sim p \Rightarrow \sim q \\ q \quad (۴) \\ \hline \therefore p \end{array}$$

$$\begin{array}{l} p \Rightarrow q \\ p \quad (۳) \\ \hline \therefore q \end{array}$$

$$\begin{array}{l} p \Rightarrow q \\ \sim q \quad (۲) \\ \hline \therefore \sim p \end{array}$$

$$\begin{array}{l} p \Rightarrow q \\ q \quad (۱) \\ \hline \therefore p \end{array}$$

۱۱- ترکیب موجود در کدام گزینه بیان نماد ریاضی استدلال قیاس استثنایی می‌باشد؟

$$((p \Rightarrow q) \vee p) \Rightarrow q \quad (۲)$$

$$((p \Rightarrow q) \wedge p) \Rightarrow p \quad (۱)$$

$$((p \Rightarrow q) \wedge p) \Rightarrow q \quad (۴)$$

$$((p \Rightarrow q) \vee p) \Rightarrow p \quad (۳)$$

۱۲- در کدام استدلال می‌توان به درستی نتیجه اطمینان داشت؟

(۱) اگر باد با شدت خیلی زیاد بوزد، توربین‌های بادی می‌شکنند. یکی از توربین‌های بادی شکسته است، پس حتماً باد با شدت خیلی زیادی وزیده است.

(۲) اگر اضلاع چهارضلعی ABCD برابر باشند، آنگاه مستطیل است. چهارضلعی ABCD مربع است، آنگاه چهارضلعی ABCD مستطیل است.

(۳) اگر حین رانندگی کمر بند ایمنی ببندیم، در تصادف صدمه نخواهیم دید. فردی در تصادف با ماشین خودش صدمه ندیده است، پس حتماً کمر بند ایمنی بسته بوده است.

(۴) اگر دانش‌آموزی خوب درس نخواند، در امتحان نمره قبولی نمی‌آورد. دانش‌آموزی در امتحان نمره قبولی نیاورده است، پس حتماً خوب درس نخوانده بود.

۱۳- مسیر اثبات یک گزاره بسیار دشوار بوده است و دانش‌آموزی درستی گزاره «اگر n عددی زوج است آنگاه n^۲ زوج است» را برای n‌های

طبیعی به جای گزاره اصلی اثبات کرده است و از آن نتیجه گرفت که گزاره اصلی درست بوده است. گزاره اصلی در کدام گزینه آمده است؟

(۱) اگر n زوج باشد آنگاه n زوج است. (۲) اگر n فرد باشد آنگاه n^۲ فرد است.

(۳) اگر n زوج باشد آنگاه n^۲ زوج است. (۴) اگر n^۲ فرد باشد آنگاه n فرد است.

۱۴- در کدام گزینه خطای استدلالی دیده نمی‌شود؟

$$(1) \frac{x^2 + x}{x} = x + 1; x \neq 0$$

$$(2) x(x+2) = 0 \xrightarrow{\div x} x+2=0 \Rightarrow x=-2$$

(۳) طول اضلاع یک مستطیل را k برابر کرده‌ایم، محیط و مساحت آن k برابر شده‌اند.

$$(4) a < b + c \Rightarrow ac > bc + c^2$$

۱۵- معادله با معنای $x = \frac{1}{x}(x^2 + x) + 3$ توسط دانش‌آموزی حل شده است. خطا در کدام قسمت وجود دارد؟

$$\text{سؤال: } \frac{1}{x}(x^2 + x) + 3 = x$$

$$\text{گام اول راه حل: } \frac{x+1}{x} + 3 = x$$

$$\text{گام دوم راه حل: } \frac{x+1}{x} = x - 3$$

$$\text{گام سوم راه حل: } x+1 = 2x-3$$

$$\text{گام چهارم راه حل: } x = 4$$

(۴) گام چهارم

(۳) گام سوم

(۲) گام دوم

(۱) گام اول

علوم و فنون ادبی

۱۶- در همهٔ گزینه‌های زیر، به ویژگی‌های ادبی «سبک عراقی» اشاره شده است؛ به جز .....

(۱) قصیده از رونق افتاد و غزل عارفانه و عاشقانه رواج یافت.

(۲) لغات فارسی اصیل قدیم کم شده و جای آن‌ها را لغات عربی گرفته است.

(۳) در شعر این دوره کاربرد غزل بیشتر شد و جایگاه «تخلص» در انتهای آن تثبیت گردید.

(۴) توجه به علوم ادبی از جمله «بیان» و «بدیع» بیشتر شد.

۱۷- عبارت زیر از کیست؟

«امیر تیمور به من دستور داد که ساده بنویسم؛ به طوری که عامهٔ مردم بفهمند.»

(۱) امیر علیشیر نوایی (۲) ظهیرالدین بابر (۳) نظام‌الدین شامی (۴) واعظ کاشفی

۱۸- در کدام عبارت کلمهٔ دخیل ترکی به کار رفته است؟

(۱) فوق آن اعانت بود که در ایام تغلب روس، همهٔ خلق آن سرزمین را زر خرید کردند و بر عموم خلق آذربایجان فرض است که حق‌گزاری کنند.

(۲) هم‌چنان که این سفر را به صفای نیت و شوق خدمت شاهنشاه روحنا فداه کردند و دیدند که اقتضای فصل زمستان، اعتدال موسم بهار شد.

(۳) از پذیرفتن نصایح آن عالیجاه و حکومت فریدون میرزا عار و انکاری داشته باشند؛ یا با همین قشون‌ها روانه شوند و به اردوی ما بیایند.

(۴) سپاه آذربایجان به رفع خودسری‌ها مأمور است و این‌گونه تفوق و زبردستی که برای مردم این ولایت به هم رسیده از این رهگذر است.

۱۹- «درسی کردن عرفان» مربوط به کدام‌یک از قلمروهای سبک‌های ادبی است؟

(۱) قلمرو ادبی نثر عراقی (۲) قلمرو فکری نثر خراسانی

(۳) قلمرو فکری نثر عراقی (۴) قلمرو ادبی نثر خراسانی

۲۰- کتاب «محاکمة اللغتين» اثر کیست؟

(۱) حسین بایقرا (۲) واعظ کاشفی (۳) ظهیرالدین بابر (۴) امیرعلیشیر نوایی

۲۱- در کدام گزینه، به ترتیب ویژگی‌های فکری سبک‌های «عراقی» و «خراسانی» آمده است؟

(۱) روحیهٔ پهلوانی و حماسی - روحیهٔ عرفانی و اخلاقی (۲) معشوق آسمانی - گرایش به غم

(۳) ستایش عشق - ستایش خرد (۴) گرایش به شادی - معشوق زمینی

۲۲- کدام بیت از نظر زبانی با مختصات «سبک عراقی» متناسب‌تر است؟

(۱) ایبا پهلوانان چنین گفت شاه که ترکان همی رزم جویند و گاه

(۲) تو یک نوبت ای ابر رحمت بار که در پیش باران نیاید غبار

(۳) ابر فروردین هر روز همی بارد در وان همی گردد گوهر بدل خاک اندر

(۴) که جنباند این را به همواری ایدون؟ چه خواهد که آرد به حاصل از ایدر؟

۲۳- «انوار سهیلی» اثر کیست؟

(۱) عزیزالدین بن محمد نسفی (۲) ابوالفضل میبدی

(۳) نجم دایه (۴) ملاحسین واعظ کاشفی

۲۴- در کدام گزینه، «آرایهٔ تشبیه» به کار نرفته است؟

(۱) شد چو مویی تنم از غصهٔ نادیدن تو رحمتی کن، که ز هجر تو چو مویی است تنم

(۲) آتش عشق تو از سینهٔ من نشیند مگر آن روز که در خاک نشانی بددم

(۳) اثری نیست درین پیرهن از هستی من وین تو باور نکنی، تا نکنی پیرهنم

(۴) دهند دیدم و تنگ شکرم یاد آمد سخنی گفتمی و از یاد برفت آن سختم

۲۵- در همه گزینیه‌ها «اضافه تشبیهی» به کار رفته است؛ به جز .....

- (۱) تلخ و شیرین جهان در نظرم یکسان است
(۲) هزار فتنه ز هر حلقه‌ای برانگیزد
(۳) کنار مزرع سبز فلک یکباره تر می‌شد
(۴) تا چشم او فتاد به شاهین زلف تو
- بس که شوریده‌دل از لعل شکرخای توام
شبی که عقرب زلف تو بر قمر ماند
اگر در گریه، شبها دیده را فواره می‌کردم
عنق‌ای عشق بر سر من آشیانه کرد

۲۶- در همه گزینیه‌ها «تشبیه گسترده» وجود دارد؛ به جز .....

- (۱) آن بلبلم که جلوه آتش گل من است
(۲) تو به آفتاب مانی ز کمال حسن طلعت
(۳) با آن رخ چو ماه و جبین چو مشتری
(۴) قدش در لطافت که جانی است پاک
- در دام آرزو نکشید رننگ و بسو مرا
که نظر نمی‌تواند که ببیندت که ماهی
هر ساعت ز روی وفا اتصال بود
فرو برده آب روان را به خاک

۲۷- در ابیات زیر، چند بار از «آرایه تشبیه» استفاده شده است؟

- «ابر گوهرفشان، دو چشم من است
جان عاشق نشانه آن تیر
کم ز اصحاب کهف نیست به قدر
۴ (۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴)
- پسته پرشکر دهان شماسست
که ز ابروی چون کمان شماسست
هر که چون سگ بر آستان شماسست

۲۸- در همه گزینیه‌ها هر چهار پایه «تشبیه» ذکر شده است؛ به جز .....

- (۱) رخس چو خرم‌گل از لطافت
(۲) حریف عشق تو بودم چو ماه نو بودی
(۳) به جان می‌ماند از پاکی، لب دلبر که من دارم
(۴) گر به کف مانند گل، مشت زری می‌داشتم
- لبش چون غنچه از کوچک‌دهانی
کنون که ماه تمامی نظر دریغ مدار
به مه می‌ماند از خوبی، رخ جانان که من دیدم
در بغل چون غنچه، گلبرگ تری می‌داشتم

۲۹- در همه گزینیه‌ها «آرایه تشبیه» وجود دارد؛ به جز .....

- (۱) پری‌رخا من از دست، یک زمان شیشه
(۲) لب تو آب شد و جان بیدلان آتش
(۳) مرا چو شیشه می‌دستگیر خواهد بود
(۴) روان خسته‌ام از آتش خمار بسوخت
- پیاله پر کن و در گردش آر آن شیشه
غم تو کوه و دل تنگ عاشقان، شیشه
بده به دست من ای ماه دلستان، شیشه
بیا و پر کن از آن آتش روان، شیشه

۳۰- کدام گزینیه با بیت «بانگ زد یارش که بر در کیست آن؟ / گفت: بر در هم تویی ای دل‌ستان» متناسب است؟

- (۱) فرشته، عشق نداند که چیست ای ساقی!
(۲) پیاله بر کفم بند، تا سحرگه حشر
(۳) بیا که هاتف میخانه دوش با من گفت
(۴) میان عاشق و معشوق هیچ حائل نیست
- بخواه جام و گلابی به خاک آدم ریز
به می ز دل بپرسم هوسول روز رستاخیز
که در مقام رضا باش و از فضا مگریز
تو خود حجاب خودی «حافظ» از میان برخیز

۳۱- از کدام گزینیه «باور به قضا و قدر» دریافت نمی‌شود؟

- (۱) روزگار است این‌که گه عزت دهد گه خوار دارد
(۲) قدر فلک را کمال و منزلتی نیست
(۳) مکن به نامه‌سیاهی ملامت من مست
(۴) ای آسمان تباه مکن روزگار من
- چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد
در نظر قدر با کمال محمد
که آگه است که تقدیر بر سرش چه نوشت؟
خواهی ز صفحه محو کنی اعتبار من

۳۲- مضمون کدام بیت، متفاوت است؟

- (۱) اگر چه آتش نمرود دارد خشمم در ساغر
(۲) ز عکس خود کنی هم چون پلنگ خشمگین، وحشت
(۳) زهر، تریاق به اکسیر مدارا گردد
(۴) از غضب در دهن شیر، مجاور بودم
- ولسی از خوردنش در دل، بهاری می‌شود پیدا
اگر در وقت خشم، آینه پیش روی خود داری
خشم را هر که فروخورد توانا گردد
ترک خشم از دهن شیر برآورد مرا

۳۳- مفهوم کدام گزینه با بیت «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی» متناسب است؟

- (۱) جگرگداز بود زردرویی متنت
(۲) طبع ناقص را مبر در امتحانگاه کمال
(۳) رنگ زرد ما عیار قدرت عشق است و بس
(۴) طلا ز صحبت اکسیر بی‌نیاز بود
- خدا کند که مس ما به کیمیا نرسد
کم‌عیاری چون محک خواهد طلا، مس می‌شود
این طلا بی‌پرده دارد جوهر اکسیر را
سعادت ازلی سایه‌ی هما چه کند؟

۳۴- کدام گزینه با بیت «هر چه به گرد خویشان می‌نگرم در این چمن / آینه ضمیر من جز تو نمی‌دهد نشان»، تناسب معنایی بیشتری دارد؟

- (۱) عشاق، دل به دیده روشن کشیده‌اند
(۲) در هیچ دژه نیست که شوری ز عشق نیست
(۳) نیست در وحدت سرای آفرینش دژه‌ای
(۴) اگرچه دژه سزاوار مهر تابان نیست
- چون دژه، رخت خویش به روزن کشیده‌اند
هر جا سری است در خم چوگان کشیده‌اند
کز فروغ او ندارد آفتابی در میان
نمی‌شود که ز پرتو، کنار نگشاید

۳۵- وزن کدام گزینه با بیت «چو دریای خون شد همه دشت و راغ / جهان چون شب و تیغ‌ها چون چراغ» یکسان است؟

- (۱) غریبی بسس مرا دلگیر دارد
(۲) رعایت کن ز مهر این جمع مضطر را
(۳) گل سرخ، روزی ز گرما فسرد
(۴) یکی مرغ زیرک، ز کوتاه بامی
- فلک بر گردنم زنجیر دارد
برادر را و خواهر را و مادر را
فروزنده خورشید، رنگش ببرد
نظر کرد روزی، به گسترده دامی

زبان عربی (اختصاصی)

■ عین الأنسب في الجواب للترجمة من أو إلى العربية أو المفهوم (۴۲ - ۳۶):

۳۶- «فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ» پس .....

- (۱) «اللَّهُ از جانب خود آرامشش را بر رسول و بر مؤمنین فرو فرستاد!»
(۲) «آرامشی از سوی خدا بر پیامبرش و بر مؤمنان نازل شد!»
(۳) «خداوند آرامشش را بر رسول خود و بر مؤمنین به او نازل نمود!»
(۴) «اللَّهُ بر پیامبرش و بر مؤمنان آرامشش را فرو فرستاد!»

۳۷- «الْعَمَلُ الَّذِي يَكُونُ أَثْقَلَ مِنْ بَقِيَّةِ الْأَعْمَالِ فِي الْمِيزَانِ الْعَمَلُ، هُوَ الْخُلُقُ الْحَسَنُ!»:

- (۱) عملی که از دیگر اعمال در ترازوی اعمال سنگین تر می‌باشد، اخلاق نیکوست!
(۲) عمل کسی در ترازوی عمل از سایرین سنگین تر است که خوش اخلاق تر می‌باشد!
(۳) عملی که سنگینی‌اش از سایر اعمال در ترازوی اعمال بیشتر است، همان خلق نیکوست!
(۴) عمل هر کس در ترازوی اعمال سنگین تر باشد، خوش اخلاق تر است!

۳۸- «قَالَ لِي صَدِيقِي لَمَّا غَضِبْتَ: مِهْلًا وَ أَحْلَمَ عَمَّنْ أَسَاءَ إِلَيْكَ تُسَخِّطُ الشَّيْطَانَ!»:

- (۱) زمانی که دوستم خشمگین شد، به او گفتم: «آرام باش و با کسی که به تو بدی می‌کند، صبور باش تا شیطان خشمگین گردد!»
(۲) دوستم در هنگام عصبانی شدنم گفت: «آرام باش و از کسی که به تو بدی کرده است، درگذر تا شیطان را ناراحت سازی!»
(۳) هنگامی که عصبانی شدم، دوستم به من گفت: «آرام باش و با کسی که به تو بدی کرده، بردبار باش که این باعث عصبانیت شیطان می‌شود!»
(۴) هنگامی که عصبانی شدم، دوستم به من گفت: «آرام باش و نسبت به کسی که به تو بدی کرده است، بردباری بورز تا شیطان را خشمگین سازی!»

۳۹- «كَانَ الشُّعْرَاءُ الْإِيرَانِيِّونَ يُنْشِدُونَ أَشْعَارًا مَمْزُوجَةً بِالْعَرَبِيَّةِ تُسَمَّى بِالْمَلْمَعِ!»:

- (۱) شاعرانی ایرانی بودند، که اشعاری را آمیخته به عربی می‌سرودند که مَلْمَع نامیده می‌شوند!
(۲) شاعران ایران اشعاری را آمیخته به زبان عربی می‌سرودند و آن‌ها را مَلْمَع می‌نامیدند!
(۳) اشعار آمیخته به عربی که شاعران ایرانی آن را سروده‌اند، مَلْمَع نام‌گذاری می‌شود!
(۴) شاعران ایرانی اشعاری آمیخته به عربی می‌سرودند که مَلْمَع نامیده می‌شوند!

۴۰- عین الصحيح:

- (۱) قد لا يعلم المرء أنّ جماله في فصاحة لسانه! شاید انسان ندانسته که زیبایی وی، در شیوایی گفتارش است!
(۲) دُعُ من الناس من يمرّ الحياة عليك! از مردمان آن‌که را که زندگی را بر تو تلخ می‌نماید، ترک کن!
(۳) يا أسمع السامعين لا تُكَلِّفْنِي إِلَّا وَسْعِي! ای شنواترین شنوا، مرا مکلف مکن مگر به اندازه توانم!
(۴) لا يفهم قدر المصانع إلا جماعة هامت في الفلوات! فقط جماعتی که در بیابان‌ها گم شده است، قدر آبنبارها را می‌داند!

۴۱- «زمان گذشت و دلم می‌گوید که تو نمی‌آیی!»: عین الصحيح:

- (۱) يمضي الوقت و قلبي يقول إنك ماجئت!
(۲) الزمان مضى و قلبي يقول إنك لا تأتي!
(۳) الزمان ماضٍ و قلبي قال إنك لا تأتي!
(۴) الوقت مضى و القلب قال لي إنك ما جئت!

۴۲- «لا عُوقِبَ الْأَحْمَقُ بِمَثَلِ السَّكُوتِ عَنْهُ!»: عین ما یناسب مفهوم العبارة:

- (۱) رُبَّ سَكُوتٍ أَبْلَغَ مِنَ الْكَلَامِ!
(۲) زبان بسته بهتر که گویا به شر!
(۳) إن كان الكلام من فِصَّةٍ فَالسَّكُوتُ مِنْ ذَهَبٍ!
(۴) چو خشم آوری بر گناه کسی / تأمل بکن در عقوبت بسی

■ ■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ (۴۵ - ۴۳):

بعد أن أسلم الإيرانيون نرى أنّ الكلمات العربية دخلت الفارسية أكثر من قبل فاستخدموها في حواراتهم و كتاباتهم و ... كما أنّ علماءنا اهتموا بلغة القرآن و حاولوا لكشف زواياها و بذلوا جهودهم فألفوا كثيراً من الكتب عنها في المجالات المختلفة منها الصرف و النحو و البلاغة و التاريخ و غير ذلك.

۴۳- عین الخطأ (على حسب النص):

- (۱) لا يمكن أن نجد الكلمات العربية في الفارسية قبل ظهور الإسلام!
(۲) هناك مؤلفون من بلادنا كتبوا كتباً عن اللغة العربية!
(۳) العامل الديني هو أهم عامل أثر على العلاقات (= الروابط) بين اللغتين!
(۴) كانت العربية تُستخدم في كتب الإيرانيين و مؤلفتهم!

■ عيّن الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (٤٤ و ٤٥):

-٤٤ «استخدموا»:

- (١) مزيد ثلاثي «س» من حروفه الزائدة - متعدّد / مفعوله ضمير «ها» المتّصل
- (٢) ماضٍ - للجمع المذكّر - معلوم / فاعله ضمير «واو» المتّصل
- (٣) مزيد ثلاثي (بزيادة ثلاثة حروف) - متعدّد / الجملة فعلية
- (٤) معلوم - للجمع المذكّر المخاطب - مزيد ثلاثي / الجملة فعلية

-٤٥ «الإيرانيون»:

- (١) اسم - جمع سالم - معرب / فاعل و مرفوع بالواو
- (٢) مذكّر - معرب / فاعل و مرفوع بالنون
- (٣) جمع سالم للمذكّر / فاعل و مرفوع و الجملة فعلية
- (٤) اسم - مذكّر / فاعل و مرفوع

■ عيّن المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (٥٠ - ٤٦):

-٤٦ عيّن الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (١) سَيَبْكُكْسِرُ الرَّجَاجُ إِذَا أَصَابَتْهُ الْكُرَّةُ!
- (٢) وَقَدْ تُفْتَشُّ عَيْنَ الْحَيَاةِ فِي الظُّلُمَاتِ!
- (٣) إِنِّي رَأَيْتُ الدَّهْرَ مِنْ هَجْرِكَ الْقِيَامَةَ!
- (٤) لَا يُسَخِّطُ الْمُؤْمِنَ الشَّيْطَانُ بِشَيْءٍ مِثْلَ الصَّمْتِ!

-٤٧ «أحاف منك و أرجو و أستغيث و أدنو!»؛ عيّن الصحيح عما تحته خطّ (على الترتيب):

- (١) مرادفه: أتمنى / مرادفه: أعيّن / مضاده: أبعّد
- (٢) مضاده: أياأس / مضاده: أعيّن / مرادفه: أقرّب
- (٣) مرادفه: أتمنى / مضاده: أستعين / مرادفه: أقترب
- (٤) مضاده: أياأس / مرادفه: أستعين / مضاده: أبتعد

-٤٨ عيّن الصحيح في التعريف:

- (١) الرّفات: عظم الإنسان أو الحيوانات!
- (٢) الوكنة: بيت الحيوانات التي تسكن فيه ليلاً
- (٣) المصانع: أماكن في الصحاري يوجد فيها الماء!
- (٤) الركب: المركب الذي يُستفاد منه للتنقل كالأفراس!

-٤٩ عيّن كلمة «شرّ» تختلف عن البقية (من حيث المعنى):

- (١) اللَّهُمَّ ادْفَعْ عَنَّا شَرَّ الظَّالِمِينَ!
- (٢) من يزرع شرّاً لا يحصد خيراً!
- (٣) تَجَنَّبُوا مَجَالِسَةَ الْجَهَّالِ تَأْمَنُوا شَرَّهُمْ!
- (٤) شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا دِينَ لَهُ وَ لَا يَعْتَقِدُ الْأَمَانَةَ!

-٥٠ عيّن وزن «أفعل» مؤنّثه ليس «فعلية»:

- (١) جبل إورست أعلى من جبل دماوند!
- (٢) هذه المنطقة تقع في أسفل نقطة من سطح الماء!
- (٣) عمّي الأصغر يشتغل في متجره كبائع الفواكه!
- (٤) اللون الأصفر هو الذي انتخبته لتزيين غرفتي!

DriQ.com

تاریخ

- ۵۱- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر درباره نظام اجتماعی و سیاسی سرزمین عربستان در آستانه ظهور اسلام در کدام گزینه مشخص شده است؟
 الف) از میان قبایل عرب، قبیله قریش به سبب در اختیار داشتن اداره کعبه، دارای تشکیلات نظامی و اداری منسجمی بود.
 ب) در آن زمان، زندگی چادرنشینی در سرتاسر این سرزمین به جز مکه و طائف رواج داشت.
 ج) ساکنان عربستان در دوران پیش از اسلام به داشتن ویژگیهایی مثل سخاوت و مروّت معروف بودند.
 د) قبیله، شامل تمامی افرادی می شد که با یکدیگر پیوند خونی داشتند.
- ۱) «ب» و «د»: درست   ۲) «الف» و «ب»: نادرست   ۳) «الف» و «ج»: درست   ۴) «ج» و «د»: نادرست
- ۵۲- پس از کدام واقعه، جسارت و آزار سران قریش نسبت به پیامبر (ص) بیشتر شد؟
 ۱) رحلت ابوطالب
 ۲) بازگشت پیامبر (ص) از طائف به مکه
 ۳) هجرت پیامبر (ص) از مکه به طائف و سپس به یثرب
 ۴) ناکامی مشرکان در جلب رضایت ابوطالب برای دست برداشتن از حمایت از پیامبر (ص)
- ۵۳- به ترتیب، مردم کدام شهر زمینه ساز هجرت تاریخی پیامبر (ص) شدند و اهالی کدام شهر پیامبر (ص) را از شهرشان راندند؟
 ۱) مکه - یثرب   ۲) طائف - مکه   ۳) یثرب - طائف   ۴) مدینه - مکه
- ۵۴- همه اتفاقات زیر پس از پایان یافتن تحریم اقتصادی و اجتماعی مسلمانان به وقوع پیوستند؛ به جز .....
 ۱) حمایت خواهی پیامبر (ص) از یکی از اشراف مکه برای بازگشت به آن شهر
 ۲) رحلت حضرت خدیجه
 ۳) پذیرش دعوت پیامبر (ص) توسط تعدادی از مردم مدینه در حج
 ۴) عدم حمایت ابولهب از پیامبر (ص)
- ۵۵- ساکنان یثرب در دوران جاهلیت شامل چه گروههایی بودند؟
 ۱) دو گروه مسیحی و یهودی که به سبب آزار امپراتوری روم از فلسطین و سرزمینهای تحت اشغال امپراتوری روم به آن سرزمین پناه آورده بودند.
 ۲) دو قبیله بزرگ اوس و خزرج که از یمن به آن شهر کوچ کرده بودند و تعدادی قبیله محلی.
 ۳) سه گروه عرب، یهود و مسیحی که گروه یهود و مسیحی از مهاجران به آن دیار بودند.
 ۴) دو گروه عرب و یهود که از یمن و فلسطین به آن شهر کوچیده بودند.
- ۵۶- حضرت محمد (ص) در سال یازدهم بعثت چند نفر از مردم یثرب را به اسلام دعوت کرد و نتیجه آن چه بود؟
 ۱) شمار قابل توجهی از اهالی قبیلههای اوس و خزرج که نتیجه آن گسترش چشمگیر اسلام در یثرب بود.
 ۲) شش نفر که مسلمان شدند و به تبلیغ اسلام در دیار خود پرداختند.
 ۳) دوازده مرد در مکانی موسوم به منا که نتیجه آن پیمان عقبه اول بود.
 ۴) ۷۳ مرد و دو زن که نتیجه آن پیمان عقبه دوم بود.
- ۵۷- مردم یثرب چه زمانی و با چه هدفی قصد داشتند عبدالله بن ابی را به ریاست خویش برگزینند؟
 ۱) همزمان با هجرت پیامبر (ص) برای پایان دادن به تفرقهها
 ۲) همزمان با هجرت پیامبر (ص) برای جلوگیری از گسترش دعوت اسلامی
 ۳) پیش از هجرت پیامبر (ص) برای پایان دادن به تفرقهها
 ۴) پیش از هجرت پیامبر (ص) برای جلوگیری از گسترش دعوت اسلامی
- ۵۸- پیمان عقبه اول در کدام سال بعثت اتفاق افتاد؟
 ۱) دهم   ۲) یازدهم   ۳) دوازدهم   ۴) سیزدهم
- ۵۹- کدام گزینه درباره پیمان برادری به درستی بیان نشده است؟
 ۱) از توصیههای پیامبر (ص) در نخستین ماههای پس از هجرت بود.
 ۲) هدف پیامبر (ص) از این پیمان، ایجاد همدلی میان مسلمانان و غیرمسلمانان بود.
 ۳) این پیوند اغلب میان یکی از انصار و یکی از مهاجران برقرار شد.
 ۴) اسامی افرادی که در نتیجه فرمان رسول خدا (ص) با یکدیگر برادر شدند، ثبت شده است.
- ۶۰- قرآن کدام واقعه را فتح و پیروزی آشکار برای اسلام معرفی کرده است؟
 ۱) تغییر قبله مسلمانان از بیت المقدس به سوی مکه
 ۲) پیروزی مسلمانان در جنگ بدر
 ۳) پیمان صلح حدیبیه
 ۴) فتح مکه

- ۶۱- کدام عبارت‌ها، جمله زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟
«هر چه از استوا به سمت عرض‌های جغرافیایی بالاتر حرکت کنیم، .....»
(الف) دما و فشار هوا کاهش می‌یابد.
(ب) زاویه تابش خورشید مایل و مایل‌تر می‌شود.
(ج) مقدار مساحتی که پرتوهای خورشید را دربر می‌گیرد، کاهش می‌یابد.
(د) مقدار انرژی گرمایی دریافتی توسط هر واحد سطح، کاهش می‌یابد.
- ۱) الف - ب   ۲) ب - د   ۳) الف - ج   ۴) ج - د
- ۶۲- وجود کدام عامل، سیاره زمین را از سایر سیارات متمایز می‌سازد و بیشترین تغییرات آب و هوایی در کدام لایه هواکره صورت می‌گیرد؟
(۱) اتمسفر - تروپوسفر   (۲) لیتوسفر - وردسفر   (۳) زیست‌کره - اتمسفر   (۴) هواکره - هیدروسفر
- ۶۳- از عوامل مهم گردش عمومی هوا و تغییرات آب و هوای نواحی کدام است؟
(۱) مایل بودن محور زمین بر مدار گردش وضعی   (۲) پراکندگی کانون‌های فشار بر روی کره زمین
(۳) گسترش بیابان‌ها در عرض‌های مختلف جغرافیایی   (۴) حرکت حجم وسیعی از هوا در سطح افقی
- ۶۴- منظور از «منطقه جنب استوایی» کجاست و فشار هوا در این منطقه چگونه است؟
(۱) فاصله مدارهای رأس‌السرطان و رأس‌الجدی تا خط استوا - زیاد
(۲) حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه شمالی و جنوبی - کم
(۳) منطقه بین مدارهای ۶۶/۵° تا ۳۳° شمالی و جنوبی - کم
(۴) اطراف مدارهای رأس‌السرطان و رأس‌الجدی - زیاد
- ۶۵- کدام مورد از عوامل مؤثر در تغییرات فشار هوا در منطقه معتدله نمی‌باشد؟
(۱) وسعت خشکی‌ها در نیمکره شمالی   (۲) وسعت آب‌ها در نیمکره جنوبی
(۳) حرکت توده هوای سرد از سمت قطب‌ها   (۴) نیروی کوریولیس
- ۶۶- طبقه‌بندی آب و هوایی کوپن بر مبنای کدام عناصر ارائه شده است؟
(۱) دما، رطوبت و موقعیت جغرافیایی   (۲) زاویه تابش خورشید، بارش و کمرندهای فشار
(۳) ارتفاع، زاویه تابش خورشید و پوشش گیاهی   (۴) دما، بارش و پوشش گیاهی
- ۶۷- میانگین سردترین ماه سال در کدام ناحیه آب و هوایی کمتر از ۳°C- است و کدام عبارت درباره ویژگی‌های این ناحیه نادرست است؟
(۱) معتدل - اختلاف زیاد دما   (۲) سرد - مناسب برای جنگل‌های خزان‌دار
(۳) معتدل - نامناسب برای رویش گیاه   (۴) سرد - بارش تابستان بیشتر از زمستان
- ۶۸- دو ویژگی اصلی بیابان‌ها کدام است و مهم‌ترین علت شکل‌گیری نواحی بیابانی در ایران چیست؟
(۱) دمای بالا و پوشش گیاهی ضعیف - شکل و جهت ناهمواری‌ها   (۲) دمای بالا و کمبود بارش - دوری از منابع رطوبتی
(۳) کمبود بارش و تبخیر زیاد - فشار زیاد جنب استوایی   (۴) تبخیر زیاد و پوشش گیاهی ضعیف - صعود هوا
- ۶۹- چه تعداد از عبارت‌های زیر درباره بیابان‌های گبی و تکلماکان نادرست است؟
(الف) در عرض‌های جغرافیایی بالا قرار دارند.
(ب) در قاره آفریقا واقع هستند.
(ج) از جمله بیابان‌های سرد جهان به شمار می‌روند.
(د) دوری از منابع رطوبتی عامل شکل‌گیری آن‌هاست.
(ه) بیشترین جذب و تابش انرژی خورشید را دریافت می‌کنند.
- ۱) ۲   ۲) ۱   ۳) ۴   ۴) ۳
- ۷۰- چه عاملی عدم صعود هوا را در سواحل آمریکای جنوبی تقویت می‌کند؟
(۱) شکل و جهت ناهمواری‌ها   (۲) جریان‌های آب سرد
(۳) وجود کمرندهای کم‌فشار   (۴) ورود جبهه هوای سرد قطبی

۷۱- آغاز و اوج استعمارگری اروپاییان به ترتیب چه زمانی بود و در این مدت تصرف اروپاییان، چه تغییراتی کرد؟

- ۱) قرن شانزدهم - قرن هجدهم - از ۳۵ درصد به ۶۷ درصد رسید.
- ۲) قرن پانزدهم - قرن نوزدهم - از ۵۰ درصد به ۷۰ درصد رسید.
- ۳) قرن شانزدهم - قرن هجدهم - از ۵۰ درصد به ۷۰ درصد رسید.
- ۴) قرن پانزدهم - قرن نوزدهم - از ۳۵ درصد به ۶۷ درصد رسید.

۷۲- در تاریخ اقوامی بوده‌اند که با قدرت نظامی بر دیگر اقوام، تسلط پیدا کرده‌اند، ولی این غلبه نظامی، ..... که نمونه آن، ..... بود.

۱) گاهی با حضور غیرمستقیم قوم مهاجم در مناطق جغرافیایی مختلف شکل می‌گیرد اما در همه موارد، بسط فرهنگی قوم غالب را به همراه می‌آورد - جنگ‌های صلیبی

۲) گرچه به حضور مستقیم مهاجمان در مناطق مورد تهاجم منجر می‌شود، همواره گسترش فرهنگی آن‌ها را به دنبال نمی‌آورد - حمله مغولان

۳) گرچه به حضور مستقیم قوم مهاجم در مناطق جغرافیایی مختلف منجر نمی‌شود اما در اغلب موارد تحت تأثیر فرهنگ‌هایی که از نظر نظامی شکست خورده‌اند، قرار می‌گیرد - جنگ‌های صلیبی

۴) گاهی با حضور غیرمستقیم مهاجمان در مناطق جغرافیایی مختلف شکل می‌گیرد و به تدریج باعث دفع حمله مهاجمان به کشور می‌شود - حمله مغولان

۷۳- در بحث «جهان غرب در استعمار فرانسه»، همه گزینه‌های زیر درست هستند، به جز .....

- ۱) جهان غرب، به عقاید، ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد.
- ۲) مردمی که برتری فرهنگی جهان غرب را پذیرفته باشند، به مسیری می‌روند که جهان غرب برای آن‌ها ترسیم می‌کند.
- ۳) جهان غرب با استفاده از نهادها و سازمان‌های بین‌المللی، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.
- ۴) جهان غرب، باورها و ارزش‌های فرهنگی خود را تبلیغ و ترویج می‌کند.

۷۴- هر یک از عبارات یا گزاره‌های زیر، به ترتیب به کدام نوع استعمار مربوط می‌باشد؟

- بهره‌گیری بیشتر از ابزارهای فرهنگی و علمی و فناوری اطلاعات
- پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی و اقتصاد صنعتی
- استعمارگران و مجریان هر دو پنهان هستند.
- برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود، از کودتای نظامی استفاده می‌کنند.

- ۱) استعمار فرانسه - استعمار قدیم - استعمار فرانسه - استعمار نو
- ۲) استعمار نو - استعمار فرانسه - استعمار نو - استعمار قدیم
- ۳) استعمار نو - استعمار قدیم - استعمار فرانسه - استعمار قدیم
- ۴) استعمار فرانسه - استعمار فرانسه - استعمار نو - استعمار نو

۷۵- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- فرهنگ جدید در اروپای پنج قرن اخیر را با چه نامی می‌شناسند؟
- کدام نوع استعمار، پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد؟
- کدام اقوام، فتوحاتی فراتر از مرزهای جغرافیایی‌شان داشتند اما جهان‌گشایی‌ها به جهانی شدن فرهنگ آنان منجر نشد؟
- به نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری که توسط اروپاییان و از قرن پانزدهم آغاز شد، چه می‌گویند؟

- ۱) فرهنگ غرب - استعمار فرانسه - امپراتوری مغولان - مستعمره
- ۲) فرهنگ غرب - استعمار نو - ایرانیان باستان - استعمار
- ۳) فرهنگ رنسانس - استعمار فرانسه - ایرانیان باستان - مستعمره
- ۴) فرهنگ رنسانس - استعمار نو - امپراتوری مغولان - استعمار

۷۶- به ترتیب، متفکران جهان اسلام در عصر بیداری اسلامی، کدام خطرات را گوشزد کردند و کدام مورد، نقطه عطفی در بازگشت به فرهنگ اسلامی در جهان اسلام است؟

- ۱) خطر فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی و سلطه فرهنگ غرب - شکل‌گیری دولت عثمانی
- ۲) خطر استبداد ایلی و قومی و مناسبات منطقه‌ای - انقلاب اسلامی ایران
- ۳) خطر سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی - انقلاب اسلامی ایران
- ۴) خطر استبداد ایلی و قومی و مناسبات منطقه‌ای - شکل‌گیری دولت عثمانی

۷۷- هر یک از گزاره‌های «تلاش جهت حذف مظاهر فرهنگ اسلامی»، «نمایان شدن دوباره ارزش‌ها و رفتارهای جاهلی»، «بازگشت امت اسلامی به سوی هویت الهی خود» و «پذیرش اسلام در سراسر شبه جزیره عربستان» به ترتیب به کدام مراحل گسترش فرهنگ اسلامی اشاره دارند؟

- ۱) دوران خلافت - دوران خلافت - دوران خلافت - عصر نبوی
- ۲) دوره استعمار - دوران خلافت - عصر بیداری اسلامی - عصر نبوی
- ۳) دوران خلافت - عصر نبوی - دوران خلافت - دوران خلافت
- ۴) دوره استعمار - عصر نبوی - عصر بیداری اسلامی - دوران خلافت

۷۸- به ترتیب، فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه، چه وضعیتی داشت و فرهنگ اسلامی چگونه توانست گروه‌های مهاجم را در درون خود هضم و جذب کند؟

- ۱) به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفته بود - با قدرت و غنای خود
- ۲) در برابر اسلام، آشکارا مقاومت کرده بود - با تلاش و کوشش عالمان مسلمان
- ۳) در برابر اسلام، آشکارا مقاومت کرده بود - با قدرت و غنای خود
- ۴) به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفته بود - با تلاش و کوشش عالمان مسلمان

۷۹- پیوند هر یک از گزاره‌های زیر، با کدام‌یک از مراحل گسترش فرهنگ اسلامی، هماهنگ نیست؟

- ۱) فرهنگ اسلامی به دلیل قدرت و غنای خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را درون خود هضم و جذب می‌کرد ← عصر بیداری اسلامی
- ۲) عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، از مرزهای سیاسی و جغرافیایی جوامع مختلف عبور کرد ← دوران خلافت
- ۳) متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی هویت اسلامی را گوشزد کردند ← عصر بیداری اسلامی
- ۴) دوره‌ای که از زمان رحلت رسول خدا (ص) آغاز شد و در طول خلافت اموی، عباسی و عثمانی ادامه یافت ← دوران خلافت

۸۰- استفاده نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از .....، از مکاتب و روش‌های غربی (مانند ناسیونالیسم) که برای مقابله با سلطه استعمار بود، پیامدهایی مانند ..... و ..... داشت.

- ۱) بیداری اسلامی - الهام گرفتن از اندیشه بیداری اسلامی - بازگشت امت اسلامی به سوی هویت الهی خود
- ۲) انقلاب اسلامی ایران - مخدوش کردن وحدت امت اسلامی - عدم حمایت مردم مسلمان از این مکاتب
- ۳) بیداری اسلامی - بازگشت امت اسلامی به سوی هویت الهی خود - عدم حمایت مسلمانان جهان از آنان
- ۴) انقلاب اسلامی ایران - الهام گرفتن از انقلاب اسلامی - بازگشت به همان مکاتب و روش‌های غربی

۸۱- کدام گزینه درباره ارتباط دانش منطق و دانش فلسفه درست است؟

- (۱) منطق و فلسفه دانش‌هایی با موضوع یکسان و هدف متفاوت هستند.
- (۲) منطق با فراهم کردن محتوای فلسفه، به پیشگیری از مغالطه‌ها کمک می‌کند.
- (۳) منطق با نقد افکاری که به عادت‌های غلط تبدیل شده‌اند، به رشد فلسفه کمک می‌کند.
- (۴) منطق با ارائه معیارهایی، به تمییز دادن افکار صحیح و غلط فلسفی می‌پردازد.

۸۲- کدام یک از گزینه‌های زیر، با در نظر گرفتن افکار، عقاید و باورهای خود و اطرافیان به دست نمی‌آید؟

- (۱) همه ما باورهایی درباره جهان، انسان، مرگ، عدالت و زیبایی داریم. (۲) هیچ‌یک از غیرفلسوفان عقیده‌ای با پشتوانه منطقی و محکم ندارند.
- (۳) نمی‌توان ادعا کرد عقاید همه انسان‌ها صرفاً براساس عادت است. (۴) تنها برخی انسان‌ها نسبت به عقاید و اعتقادات خود تفکر می‌کنند.

۸۳- کدام یک از گزینه‌های زیر از فواید تفکر فلسفی نیست؟

- (۱) شناسایی، پیشگیری و درمان اندیشه‌های غلط فلسفی و خارج کردن آن‌ها از باورها.
- (۲) غیرممکن گشتن بنا شدن عقاید یک فیلسوف واقعی بر پایه خیالات، تعصبات و تقلید.
- (۳) تابعیت عقاید صحیح یک فیلسوف واقعی از اشخاص موجه و منطقی که تابع برهان هستند.
- (۴) تلاش بر مطابقت دادن و نقد افکار و عادت‌های افراد یک جامعه براساس عقل و استدلال.

۸۴- کدام گزینه علت فقدان پشتوانه عقلی برای برخی عقاید جوامع است؟

- (۱) تبدیل شدن عقاید به عادت بر اثر مرور زمان و یا انتقال از نسلی به نسل دیگر
- (۲) تبدیل شدن عقاید به عادت بر اثر استقامت و پایداری مردم در مقابل فیلسوفان
- (۳) عدم بهره‌مندی مردم آن جوامع از فواید تفکر فلسفی و صرفاً پیروی از خیالات
- (۴) فکر نکردن مردم آن جوامع به شکل جدی در مسائلی مانند خدا، آزادی و اختیار

۸۵- کدام گزینه درباره معنای زندگی افراد درست نیست؟

- (۱) معنای زندگی افراد، معلول فلسفه‌ای است که پذیرفته‌اند.
- (۲) فلسفه هر انسانی، باورهای او را در زندگی می‌سازد.
- (۳) انتخاب اهداف در زندگی، معلول باورهای هر شخص است.
- (۴) برخی باورها علت گریزان بودن انسان‌ها از چیزی می‌شوند.

۸۶- کدام گزینه از راه‌های رسیدن به آزاداندیشی نیست؟

- (۱) آموختن چپستی باورهای خود در زندگی
- (۲) آموختن دلایل درستی یا نادرستی باورها
- (۳) پذیرفتن باورهای درست و کنار گذاشتن باورهای غلط
- (۴) تأمل کردن درباره باورهای مربوط به زندگی

۸۷- کدام گزینه درباره تقسیم‌بندی افراد براساس معنای زندگی‌شان درست نیست؟

- (۱) تمام افرادی که در انتخاب هدف به اشتباه افتاده‌اند، دنباله‌رو دیگران هستند.
- (۲) افرادی که دنباله‌رو دیگران هستند، در انتخاب هدف دقت چندانی ندارند.
- (۳) افرادی که هدف قابل قبولی برای زندگی خود برگزیده‌اند، آزاداندیش هستند.
- (۴) افرادی که هدف اشتباهی برای زندگی خود برگزیده‌اند، آزاداندیش هستند.

۸۸- افلاطون با مطرح کردن تمثیل غار، در پی پاسخ به چه پرسشی است؟

- (۱) چرا برخی افراد هدف‌های نادرستی را در زندگی انتخاب می‌کنند؟ (۲) چگونه افراد باورهای نادرست خود در زندگی را ترک می‌کنند؟
- (۳) چرا مواجه شدن با دنیای بیرون غار برای زندانیان دردناک است؟ (۴) چگونه فلسفه، انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند؟

۸۹- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر که در تمثیل غار افلاطون وجود دارد، نماد فلسفی چه چیزی هستند؟

(الف) عالم بیرون غار	(ب) زنجیرها	(ج) مردمان درون غار
(۱) عالم حقیقت - عادت‌ها و تعصبات - فیلسوفان حقیقی	(۲) عالم غیرمادی - دنیای پیرامون - فیلسوفان حقیقی	(۳) عالم حقیقت - عادت‌ها و تعصبات - افراد گرفتار در عادت
(۳) عالم حقیقت - عادت‌ها و تعصبات - افراد گرفتار در عادت	(۴) عالم غیرمادی - دنیای پیرامون - افراد گرفتار در عادت	

۹۰- کدام گزینه دربارهٔ مبدأ آغاز فلسفه درست است؟

- ۱) می‌توان برای فلسفه مبدأ زمانی تعیین کرد اما نمی‌توان مکان آغاز آن را مشخص کرد.
- ۲) می‌توان برای فلسفه مبدأ مکانی تعیین کرد اما نمی‌توان زمان آغاز آن را مشخص کرد.
- ۳) فلسفه مانند سایر دانش‌ها امکان تعیین مبدأ آغاز از نظر زمانی و مکانی را ندارد.
- ۴) با بررسی آثار تاریخی، می‌توان نخستین تمدنی که تفکر فلسفی داشته را شناسایی کرد.

۹۱- کدام گزینه دربارهٔ نخستین تمدن‌های بشر و اندیشه‌های فلسفی آنان درست است؟

- ۱) با بررسی‌های تاریخی، آثار مکتوب زیادی از نخستین تمدن‌های بشر به دست ما رسیده است.
- ۲) اندیشه‌های فلسفی تمدن‌های ساده‌تر، پلکان شکل‌گیری اندیشه‌های تمدن بعدی می‌شدند.
- ۳) براساس آثار مکتوب و متعدد باقی‌مانده، می‌توانیم گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه‌ها ارائه کنیم.
- ۴) اطلاعات ما به شکل اجمالی می‌تواند تاریخ دقیق نخستین اندیشه‌های بشری را مشخص کند.

۹۲- کدام گزینه از دلایل نامیده شدن یونان به مهد تفکر فلسفی نیست؟

- ۱) نخستین مجموعه‌هایی که زبان فلسفی نوشته شده، از یونان باستان به یادگار مانده است.
- ۲) نخستین مجموعه‌هایی که جنبهٔ فلسفی داشتند، از یونان باستان به یادگار مانده است.
- ۳) در یونان باستان بود که جهان با روش عقلانی تفسیر شد و دانش فلسفه شکل گرفت.
- ۴) برای اولین بار در یونان باستان به اساسی‌ترین مسئله‌های هستی‌اندیشیدن و سخن گفتند.

۹۳- کدام گزینه دربارهٔ اندیشه‌های تالس درست است؟

- ۱) از آثار مکتوب به جای مانده از او، نمی‌توان تاریخ دقیق تولد و مرگ او را مشخص کرد.
- ۲) او مبدأ و علت خورشیدگرفتگی که در سال ۵۸۵ ق.م رخ داد را براساس آب توجیه می‌کرد.
- ۳) براساس گزارش مورخان فلسفه، تالس اندیشه‌های فلسفی مشخص و منظمی نداشت.
- ۴) در میان اندیشمندان یونانی، فقط تالس به دنبال مبدأ تغییرات و دگرگونی‌های جهان بود.

۹۴- کدام گزینه دربارهٔ پارمنیدس درست نیست؟

- ۱) فلسفهٔ خود را به صورت شعر عرضه کرد.
- ۲) نخستین بار به تفاوت «بودن» و «شدن» اشاره کرد.
- ۳) نقش حواس را در شناسایی جهان به کلی انکار می‌کرد.
- ۴) برعکس هراکلیتوس، به تغییرات دائمی جهان اعتقاد نداشت.

۹۵- کدام گزینه دربارهٔ ابیات زیر صحیح است؟

«شب نبد نوری، ندیدی رنگ را / پس به ضد نور، پیدا شد ترا

دیدن نور است، آن‌که دید رنگ / وین به ضد نور، دانی بی‌درنگ

پس نهانی‌ها به ضد پیدا شود / چون که حق را نیست ضد، پنهان بود»

- ۱) این ابیات به مبدأ تغییرات و دگرگونی‌ها از نظر تالس اشاره دارد.
- ۲) اندیشمندی که از نظر فلسفی به این ابیات اعتقاد دارد، برای اولین بار واژهٔ کیهان را استفاده کرد.
- ۳) این ابیات به نظریه‌ای از هراکلیتوس اشاره دارد که می‌گوید: «اموری که با هم ضد هستند، می‌توانند جمع شوند.»
- ۴) این ابیات به علت تغییرات و دگرگونی‌ها و نظریهٔ وحدت اضداد از پارمنیدس اشاره دارد.

- ۹۶- کدام عبارت زیر در خصوص رشد جسمانی در دوره نوجوانی درست است؟
 (۱) اندازه و ظرفیت شش‌ها دو برابر و اندازه قلب سه برابر قبل می‌شود.
 (۲) ویژگی‌های جنسی ثانویه، تغییر اساسی دوره نوجوانی است.
 (۳) رشد ماهیچه‌ها در حدود یک سال پس از افزایش قد و وزن، افزایش می‌یابد.
 (۴) بروز جوش‌های پوستی نشان‌دهنده ویژگی جنسی اولیه است.
- ۹۷- عبارت «اگر خانواده‌ای تصمیم به سفر به شمال کشور بگیرند و نوجوان خانواده بگوید اگر آزادراه اصلی تهران - شمال بسته بود، از کدام مسیر برویم؟»، به کدام توانایی در دوره نوجوانی اشاره دارد؟
 (۱) فراحافظه (۲) توجه‌گزینی (۳) فرضیه‌سازی (۴) پردازش مفهومی
- ۹۸- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب به کدام جنبه از رشد هویت اشاره دارد؟
 - سارا می‌خواهد در گروه سرود مدرسه عضو شود.
 - داریوش با مراقبت از برادر کوچک‌ترش، نقش پدری را تمرین می‌کند.
 - عرفان از ظاهر بینی خود، خوشش نمی‌آید.
 (۱) روانی - جنسی - جسمی (۲) اجتماعی - جنسی - جسمی
 (۳) روانی - روانی - جنسی (۴) اجتماعی - روانی - جسمی
- ۹۹- مشاور مدرسه به پدر رضا توصیه می‌کند که بهتر است در خلوت و تنهایی با رضا در مورد افت انگیزه تحصیلی او صحبت کند. این توصیه در برابر کدام پیامد تغییرات شناختی رضا پیشنهاد شده است؟
 (۱) احساس منحصر به فرد بودن اغراق‌آمیز (۲) مشکل در تصمیم‌گیری روزمره
 (۳) حساسیت نسبت به انتقاد دیگران (۴) آرمان‌گرایی و عیب‌جویی
- ۱۰۰- کودکی که دچار ترس از غریبه‌ها است، کدام یک از توانایی‌های حرکتی زیر را نیز دارا می‌باشد؟
 (۱) بلند شدن از وضعیت نشسته (۲) ایستادن با کمک
 (۳) ایستادن مستقل (۴) راه رفتن مستقل
- ۱۰۱- به ترتیب هر یک از وضعیت‌های زیر به کدام دوره سنی مربوط می‌شود؟
 - ریحانه دوست دارد در اتاق بازی باشد، اما با لگوها بازی کند.
 - ستاره و رامین در یک اتاق هستند و ستاره بیرون می‌رود تا با سحر بازی کند.
 (۱) کودکی اول - کودکی دوم (۲) کودکی اول - کودکی اول
 (۳) کودکی دوم - کودکی دوم (۴) کودکی دوم - کودکی اول
- ۱۰۲- در کدام گزینه، جنبه رشدی اشاره‌شده با بقیه گزینه‌ها متفاوت است؟
 (۱) سمانه سعی می‌کند راستگو باشد و دروغ نگوید.
 (۲) مائده می‌گوید من فردی متعهد و باانصاف هستم.
 (۳) میترا از این‌که درس نمی‌خواند، پشیمان است.
 (۴) امیر در کارهای منزل به پدرش کمک می‌کند.
- ۱۰۳- به ترتیب «علاقه به رشته روان‌شناسی» و «علاقه به روان‌شناس شدن» به کدام «خودها» اشاره دارد؟
 (۱) خود واقعی - خود واقعی (۲) خود آرمانی - خود واقعی
 (۳) خود آرمانی - خود آرمانی (۴) خود واقعی - خود آرمانی
- ۱۰۴- به طور میانگین حدود سنی بلوغ کدام است و این‌که خانم جعفری با توجه به این‌که پسر بزرگش در یک و نیم سالگی شروع به حرف زدن کرد، احتمال می‌دهد که پسر کوچکش هم در این سن حرف بزند، به ترتیب به کدام عامل مؤثر بر رشد اشاره دارد؟
 (۱) ۱۲ تا ۱۶ سالگی - وراثت (۲) ۱۲ تا ۱۶ سالگی - یادگیری
 (۳) ۱۱ تا ۱۴ سالگی - وراثت (۴) ۱۱ تا ۱۴ سالگی - یادگیری
- ۱۰۵- در یک مسابقه و در یک شرایط یکسان، از علی و محمد که با هم فاصله سنی دارند، خواسته می‌شود با دیدن کارت‌های آبی از بین کارت‌های رنگی، زنگ مسابقه را به صدا درآورند، اگر علی بهتر و سریع‌تر بتواند این کار را انجام دهد، در مورد علی و محمد چه می‌توان گفت؟
 (۱) محمد نوجوان است و علی در کودکی دوم قرار دارد.
 (۲) سرعت تفکر در محمد بیشتر از علی است.
 (۳) توجه علی در مقایسه با محمد گزینشی‌تر است.
 (۴) برتری علی اشاره به تفکر فرضی او دارد.

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۱

جمعه ۱۴۰۱/۰۹/۰۴

آزمون‌های سراسر کنکور

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

پاسخ‌های تشریحی

پایه یازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه	تعداد سؤال: ۱۰۵

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
	تا	از			
۲۰ دقیقه	۱۵	۱	۱۵	ریاضی و آمار ۲	۱
۲۰ دقیقه	۳۵	۱۶	۲۰	علوم و فنون ادبی ۲	۲
۱۵ دقیقه	۵۰	۳۶	۱۵	عربی، زبان قرآن ۲	۳
۱۰ دقیقه	۶۰	۵۱	۱۰	تاریخ ۲	۴
۱۰ دقیقه	۷۰	۶۱	۱۰	جغرافیا ۲	۵
۱۰ دقیقه	۸۰	۷۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۲	۶
۱۵ دقیقه	۹۵	۸۱	۱۵	فلسفه ۱	۷
۱۰ دقیقه	۱۰۵	۹۶	۱۰	روان‌شناسی	۸

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
ریاضی و آمار	رئوف مهرخواه	مریم ولی‌عابدینی - ندا فرهختی مینا نظری
عربی	بهروز حیدریکی - روح‌اله اصغری	شاهو مرادیان - پریسا فیلو
علوم و فنون ادبی	امیرنجات شجاعی	اسماعیل محمدزاده - مسیح گرجی مریم اسدی
تاریخ	محمداسماعیل سلمان‌پور	مریم پارسائیان
جغرافیا	ملیحه گرجی	
جامعه‌شناسی	سیروس نبی‌زاده	
فلسفه	امیرمحمد نصیری	
روان‌شناسی	نگار کاغذگران	

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: سارا نظری - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: ساناز فلاحی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - سپیده‌سادات شریفی - عاطفه دستخوش

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

طراح شکل: آرزو گلفر

حروف‌نگاران: مینا عباسی - مهناز کاظمی - فرزانه رجیبی - ربابه الطافی - حدیث فیض‌الهی

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نیش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی و ثبت نام ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی www.gaj.ir

ریاضیات

۱ ۳ با توجه به متن کتاب درسی، داریم:

$$(p \Leftrightarrow q) \equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$$

۲ ۲ با توجه به صورت سوال، ترکیب موردنظر دو شرطی است و

می‌خواهیم ارزش آن نادرست باشد، پس هر دو گزاره در جاهای خالی نباید هم‌ارزش باشند.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) ارزش گزاره «۸ عددی اول است» نادرست است، ارزش گزاره «هر مستطیل یک مربع است» نیز نادرست است، پس ارزش ترکیب دو شرطی این دو گزاره درست می‌باشد.

(۲) ارزش گزاره «عدد ۳، فرد است» درست است، ارزش گزاره «مربع $\sqrt{5}$ برابر ۲۵ است» نادرست است. پس ارزش ترکیب دو شرطی این دو گزاره نادرست است.

(۳) ارزش گزاره « $2^6 = 4^3$ » درست است، ارزش گزاره «شهریور ماه ۳۱ روز دارد» نیز درست است، پس ارزش ترکیب دوشروطی این دو گزاره درست می‌باشد.

(۴) ارزش گزاره « $n^2 \geq 0$ » درست است، ارزش گزاره « $(\sqrt{5}-2)(\sqrt{5}+2) = 1$ » نیز درست است، پس ارزش ترکیب دوشروطی این دو گزاره نمی‌تواند نادرست باشد.

توجه: مربع $\sqrt{5}$ برابر ۵ است.

۳ ۴ روش اول: با توجه به جدول موردنظر مشخص است که ارزش

گزاره S وقتی گزاره‌های تشکیل‌دهنده هم‌ارزش هستند، درست است و وقتی گزاره‌های تشکیل‌دهنده هم‌ارزش نیستند، نادرست است یعنی با ترکیب دوشروطی طرف هستیم؛ پس نتیجه می‌گیریم گزینه (۱) نادرست است. در گزینه‌های (۲) و (۳) چون یکی از گزاره‌های تشکیل‌دهنده نقیض شده است، دیگر نمی‌توانیم بگوییم «ارزش گزاره‌های تشکیل‌دهنده یکسان است»، پس ارزش ترکیب S درست است. پس گزینه‌های (۲) و (۳) هم نادرست هستند. توجه کنید در گزینه (۴) چون هر دو گزاره نادرست شده‌اند، پس باز هم «ارزش گزاره‌های تشکیل‌دهنده یکسان است»، پس ارزش ترکیب S درست است. در نتیجه گزینه (۴) درست است.

نکته تکمیلی: گزینه‌های (۲) و (۳) نقیض گزاره دوشروطی هستند پس جدول ارزشی آن دو قطعاً مشابه جدول ارزشی گزاره دوشروطی نیست.

$$\sim (p \Leftrightarrow q) \equiv \sim p \Leftrightarrow q \equiv p \Leftrightarrow \sim q$$

روش دوم: رسم جدول:

	گزینه ۱	گزینه ۲	گزینه ۳	گزینه ۴
p	q	$\sim p$	$\sim q$	$p \Rightarrow q$
T	T	F	F	T
T	F	F	T	F
F	T	T	F	T
F	F	T	T	F

۴ ۱ گزینه‌های (۳) و (۴) طبق متن کتاب درسی بیان فارسی

ترکیب دوشروطی هستند. از طرفی می‌دانیم:

$$(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p) \equiv (p \Leftrightarrow q)$$

حال گزینه‌ها را به زبان ریاضی می‌نویسیم:

(۱) «p نتیجه می‌دهد q را» به زبان ریاضی $p \Rightarrow q$ است، «q از p نتیجه می‌شود» نیز به زبان ریاضی $q \Rightarrow p$ است. پس گزینه (۱) معادل فارسی $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$ است که بیان ترکیب دوشروطی نیست.

(۲) «اگر p آنگاه q» به زبان ریاضی $p \Rightarrow q$ است، «اگر q آنگاه p» به زبان ریاضی $q \Rightarrow p$ است. پس گزینه (۲) معادل فارسی $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$ است که بیان ترکیب دوشروطی می‌باشد.

۵ ۳ می‌دانیم:

$$(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p) \equiv p \Leftrightarrow q$$

$$\sim (p \Leftrightarrow q) \equiv \sim p \Leftrightarrow q \equiv p \Leftrightarrow \sim q$$

و از طرفی می‌دانیم: پس گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) هر سه نقیض $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$ هستند. گزینه (۳) عکس نقیض گزاره دو شرطی است که ارزشش با گزاره دوشروطی یکسان است.

۶

۲

روش اول: طبق سوال ارزش گزاره T درست است. ارزش ترکیب $q \Leftrightarrow p$ زمانی درست است که p و q هم‌ارزش باشند، پس هر دو درست یا هر دو نادرست هستند:

حالت اول: هر دو درست باشند:

$$T \Leftrightarrow (T \Leftrightarrow T) \equiv T \Leftrightarrow T \equiv T$$

حالت دوم: هر دو نادرست باشند:

$$F \Leftrightarrow (F \Leftrightarrow F) \equiv F \Leftrightarrow F \equiv T$$

پس ارزش گزاره مورد نظر همواره درست (T) است.

روش دوم:

$$(r \Leftrightarrow q) \equiv (T \Leftrightarrow q) \equiv q$$

$$p \Leftrightarrow (r \Leftrightarrow q) \equiv p \Leftrightarrow q \equiv T$$

۷

۲

عددی طبیعی را n در نظر می‌گیریم، مربع عدد طبیعی n^2

می‌باشد و نصف مربع عدد طبیعی $\frac{n^2}{2}$ می‌باشد. عدد طبیعی بعد از n، $n+1$ است، پس حاصل ضرب آن عدد در عدد طبیعی بعد از خود برابر است با $(n)(n+1)$ است.

می‌دانیم که تفاضل A از B به صورت $B-A$ نوشته می‌شود. پس اگر «نصف

مربع عددی طبیعی» را A در نظر بگیریم $(A = \frac{n^2}{2})$ و «حاصل ضرب آن عدد

در عدد طبیعی بعد از خود» را B در نظر بگیریم $(B = (n)(n+1))$ ، داریم:

$$(n)(n+1) - \frac{n^2}{2} = 4$$

۸

۳

گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) به درستی به صورت نماد ریاضی بیان شده‌اند. اما گزینه (۳) نادرست است. بیان ریاضی عبارت موجود در گزینه (۳) به صورت زیر است:

$$\left(\frac{x}{y}\right)^2 = x + 3$$

نکته: به یاد داشته باشید که A از B، n واحد بزرگ‌تر است، به صورت $A = B + n$ نوشته می‌شود.

۹

۳

صورت‌بندی استدلال قیاس استثنایی این است که در مقدمه

(۱)، یک شرط داریم، و در مقدمه (۲)، مقدم شرط موجود در مقدمه (۱) بیان می‌شود که نتیجه، تالی شرط موجود در مقدمه (۱) است.

پس استدلال قیاس استثنایی در تمام گزینه‌ها به درستی آمده است به جز گزینه (۳).

در گزینه (۳) مقدمه ۲، تالی شرط موجود در مقدمه (۱) است و نتیجه حاصل نمی‌تواند همواره درست باشد. پس استدلال استثنایی به درستی بیان نشده است.

۱۰

۱

گزینه (۳) صورت‌بندی قیاس استثنایی است و می‌دانیم که منجر به نتیجه درست می‌شود. گزینه‌های (۲) و (۴) نیز صورت‌بندی متفاوتی از قیاس استثنایی هستند که منجر به نتیجه درست می‌شوند. اما گزینه (۱) استفاده اشتباه از قیاس استثنایی (مغالطه) است و همواره منجر به نتیجه درست نمی‌شود.

نکته تکمیلی: بیان دیگری از استدلال قیاس استثنایی وجود دارد که در گزینه‌های (۲) و (۴) آمده است. در این بیان در مقدمه (۲)، نقیض تالی مقدمه (۱) می‌آید که در نتیجه نقیض مقدم مقدمه (۱) به دست می‌آید.

۱۱

۴

با توجه به متن کتاب درسی بیان نماد ریاضی استدلال قیاس استثنایی به صورت زیر است:

$$((p \Rightarrow q) \wedge p) \Rightarrow q$$

۲۳ ۴ انوار سهیلی: ملاحسین واعظ کاشفی

۲۴ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) تن به مو
(۲) آتش عشق (اضافه تشبیهی)
(۳) مزرع ... فلک
(۴) دهن به تنگ شکر

۲۵ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) عقرب زلف
(۲) مزرع ... فلک
(۳) شاهین زلف / عنقای عشق

۲۶ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) تو ز کمال حسن طلعت به آفتاب مانی
(۲) رخ چو ماه / جبین چو مشتری
(۳) قدش در لطافت، جانی پاک است

۲۷ ۳ تشبیه‌ها: چشم به ابر / دهان به پسته / جان به نشانه / ابرو به

کمان / هر که به اصحاب کهف / هر که به سگ

۲۸ ۲ تو (مشبه)، ماه (مشبه‌به)، (وجه‌شبه: — / ادات تشبیه: —)

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) رخ (مشبه)، خرمن گل (مشبه‌به)، لطافت (وجه‌شبه)، چون (ادات) / لب (مشبه)، غنچه (مشبه‌به)، کوچک‌دهانی (وجه‌شبه)، چون (ادات)
(۲) لب (مشبه)، جان (مشبه‌به)، پاک (وجه‌شبه)، می‌ماند (ادات) / رخ (مشبه)، مه (مشبه‌به)، خوبی (وجه‌شبه)، می‌ماند (ادات)
(۳) [من] (شناسه) (مشبه)، گل (مشبه‌به)، مشت ز داشتن (وجه‌شبه)، مانند (ادات) / [من] (شناسه) (مشبه)، غنچه (مشبه‌به)، گلبرگ تر در بغل داشتن (وجه‌شبه)، چون (ادات)

۲۹ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) پری رخ
(۲) لب به آب / جان بیدلان به آتش / غم به کوه / دل عاشقان به شیشه
(۳) آتش خمار (اضافه تشبیهی)

۳۰ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): لازمهٔ وصال معشوق،

نفی وجود مادی است. / لزوم ترک خود

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) هر کسی لیاقت عشق را ندارد. / انسان اشرف مخلوقات است.

(۲) دوام عشق نزد عاشق / خوش‌باشی

(۳) تقدیرگرایی

۳۱ ۲ مفهوم گزینه (۲): ستایش مقام پیامبر اسلام (ص)

۳۲ ۲ مفهوم گزینه (۲): زشت شدن چهره در وقت عصبانیت

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: توصیه به فرو بردن خشم / کمال در فرو خوردن خشم است.

۳۳ ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): عشق، موجب کمال است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) لزوم حفظ عزت‌نفس / حتی‌کیما هم ارزش آن را ندارد که انسان شرمندهٔ احسان و متت کسی شود.

(۲) ضرورت پرداختن به خود پیش از آموخته شدن

(۴) حفظ عزت‌نفس

۳۴ ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): وحدت وجود / تجلی

خداوند در پدیده‌ها

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) دستیابی عاشقان به بینش صحیح / بصیرت، کلید کمال است.

(۲) عشق در سرشت همهٔ موجودات آمیخته شده است.

(۴) امیدواری به بهره‌وری

۱۲ ۲ در گزینه (۲) شکل درست استدلال قیاس استثنایی آمده

است؛ پس می‌توان از درستی نتیجه اطمینان داشت اما استدلال قیاس استثنایی موجود در سایر گزینه‌ها به شکل نادرستی (مغالطه) آمده است و نمی‌توان از درستی نتیجه اطمینان داشت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) توربین‌های بادی می‌توانستند توسط فردی شکسته شده باشند.

(۳) شاید فرد موردنظر با سرعت خیلی کمی تصادف کرده است.

(۴) شاید دانش‌آموز به علت وضع نامناسب جسمی یا روحی، نمرهٔ قبولی را نگرفته است.

۱۳ ۴ شرایطی که در مسئله بیان شده، فرآیند اثبات عکس نقیض

گزاره است. یعنی گزاره‌ای که دانش‌آموز درستی آن را بررسی کرده است، عکس

نقیض گزارهٔ اصلی است. پس گزارهٔ اصلی «اگر n^2 فرد باشد، آنگاه n فرد است.» بوده است.

۱۴ ۱ بررسی گزینه‌ها:

(۱) در این گزینه هیچ خطایی دیده نمی‌شود:

$$\frac{x^2 + x}{x} = \frac{x(x+1)}{x} = x+1; x \neq 0$$

(۲) این گزینه خطا دارد. نمی‌توانیم بر x تقسیم کنیم، چون x ممکن است صفر باشد و عبارت بی‌معنا می‌شود. به این صورت این خطا اصلاح می‌شود:

$$x(x+2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x+2=0 \Rightarrow x=-2 \\ x=0 \end{cases}$$

(۳) این گزینه خطا دارد. وقتی اضلاع یک مستطیل k برابر می‌شوند، محیط k برابر می‌شود، اما مساحت آن k^2 برابر می‌شود.(۴) این گزینه خطا دارد. نمی‌توانیم نامساوی را در عددی که علامت آن را نمی‌دانیم ضرب کنیم. زیرا اگر C مقداری منفی باشد، جهت نامساوی برمی‌گردد ولی اگر مقدار آن مثبت باشد، جهت تغییری نمی‌کند. این گزاره به ازای $C < 0$ صحیح است و نه همهٔ C ها.

۱۵ ۳ در گام سوم خطا وجود دارد. خطا به صورت زیر رفع می‌شود:

$$\frac{x+1}{2} = x-3 \xrightarrow{\times 2} x+1=2(x-3) \Rightarrow x+1=2x-6$$

توجه: چون در صورت سؤال گفته شده معادله بامعناست پس شرط $x \neq 0$ در نظر گرفته شده است پس خطایی در گام اول وجود ندارد.

علوم و فنون ادبی

۱۶ ۲ کم شدن لغات فارسی اصیل از ویژگی‌های زبانی شعر این دوره است.

۱۷ ۳ عبارت سؤال، برگرفته از کتاب «ظفرنامه» نوشتهٔ «نظام‌الدین

شامی» است.

۱۸ ۳ کلمهٔ دخیل ترکی: قشون

۱۹ ۳ «درسی کردن عرفان» مربوط به «قلمرو فکری نثر عراقی» است.

۲۰ ۴ محاکمة اللغتين: امیرعلیشیر نوایی

۲۱ ۳ «ستایش عشق»، از ویژگی‌های فکری سبک عراقی و «ستایش

خرد»، از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) روحیهٔ پهلوانی و حماسی: سبک خراسانی / روحیهٔ عرفانی و اخلاقی: سبک عراقی

(۲) معشوق آسمانی: سبک عراقی / گرایش به غم: سبک عراقی

(۴) گرایش به شادی: سبک خراسانی / معشوق زمینی: سبک خراسانی

۲۲ ۲ در زبان سبک عراقی به کار گرفتن پیشوند «همی» هم‌چنین

حروف اضافهٔ «اندر، آبا، آبر و ...» و حرف نشانهٔ «تر» در کنار مفعول به ندرت

اتفاق می‌افتد و نیز واژه‌های «ایدون، ایدر» بسیار اندک به کار می‌روند.

۴۱ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) یَمْضِي (← مَضَى؛ «گذشت» اضافی است.)، مَا جِئْتَ (← لَا تَأْتِي؛ «نمی‌آیی» مضارع است.)
(۳) مَاضٍ (← مَضَى)، قَالَ (← يَقُولُ)
(۴) الْقَلْبُ (← قَلْبِي)، «لِي» اضافه است، قَالَ (← يَقُولُ؛ «می‌گوید» مضارع است.)، مَا جِئْتَ (← لَا تَأْتِي)

- ۴۲ ۱ ترجمه:** «نادان به مانند سکوت در برابرش، مجازات نشد!»
آن چه با مفهوم عبارت تناسب دارد، مشخص کن:
(۱) چه بسا سکوتی که رساتر از سخن است! (این عبارت می‌تواند تناسب مفهومی داشته باشد؛ چون با سکوت به نتیجه‌ای بهتر می‌رسیم.)
(۳) اگر سخن از نقره باشد، سکوت از طلاست!
■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سؤال‌های زیر پاسخ بده (۴۵ - ۴۳):

پس از آن‌که ایرانی‌ها مسلمان شدند، می‌بینیم که واژگان عربی بیش از پیش وارد فارسی شدند و [آن‌ها] از آن (کلمات) در گفت‌وگوها و نوشته‌هایشان و ... استفاده کردند. همان‌طور که دانشمندان مان به زبان قرآن اهتمام ورزیدند و برای کشف زوایایش تلاش کردند و نهایت تلاششان را به کار بردند، پس درباره آن، بسیاری از کتاب‌ها را در زمینه‌های مختلف از جمله صرف و نحو و بلاغت و تاریخ و غیره نگاشتند.

۴۳ ۱ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) نمی‌توانیم کلمات عربی را در فارسی پیش از ظهور اسلام پیدا کنیم.
(۲) مؤلفانی از کشورمان وجود دارند که کتاب‌هایی را درباره زبان عربی تألیف کرده‌اند.
(۳) عامل دینی مهم‌ترین عاملی است که بر روابط میان دو زبان اثر گذاشته است.
(۴) عربی در کتاب‌ها و تألیفات ایرانی‌ها به کار گرفته می‌شد.
■ گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۴ و ۴۵):

- ۴۴ ۴** «استخدموا: به کار گرفتند»، غایب است نه مخاطب. ← للجمع

المذكر الغایب

- ۴۵ ۲** علامت رفع در جمع مذکر سالم، «و» است.

- گزینه مناسب را در پاسخ به سؤال‌های زیر مشخص کن (۴۶ - ۴۵):

- ۴۶ ۱** «سَيَنْكَسِرُ» صحیح است.

- ۴۷ ۴** ترجمه عبارت سؤال: «از تو می‌ترسم و (به تو) امیدوارم و (از

تو) یاری می‌جویم و (به تو) نزدیک می‌شوم.»

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) آرزو دارم - کمک می‌کنم - دور می‌کنم

(۲) ناامید می‌شوم - کمک می‌کنم - نزدیک می‌کنم

(۳) آرزو دارم - یاری می‌جویم - نزدیک می‌شوم

(۴) ناامید می‌شوم - یاری می‌جویم - دور می‌شوم

۴۸ ۳ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: استخوان پوسیده: استخوان انسان یا حیوانات! (دقت داشته باشید که تعریف باید دقیق باشد. «زُفَات» به معنای استخوان نیست، بلکه معنای استخوان پوسیده دارد.)

(۲) ترجمه: لانه پرندهگان: خانه حیوانات که در شب در آن زندگی می‌کنند! (الْوَكَّةُ خانه پرندهگان است.)

(۳) ترجمه: آب انبارها: مکان‌هایی در صحراها که در آن آب وجود دارد! (درست است.)

(۴) ترجمه: اسب سواران: مرکبی که از آن برای جابه‌جایی استفاده می‌شود؛ مانند اسب‌ها! (نادرست است.)

- ۳۵ ۳** وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): فعولن فعولن فعل

وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) مفاعیلن مفاعیلن فعولن

(۲) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

(۴) فعولن فعولن فعولن فعولن

زبان عربی (اختصاصی)

- مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریب یا مفهوم مشخص کن (۴۲ - ۳۶):

- ۳۶ ۴** ترجمه کلمات مهم: أَنْزَلَ: نازل کرد، فَرُو فَرَسًا: سگینه: آرامش

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «از جانب خود» اضافی است، رَسُول (← رَسُولش)

(۲) «خدا» باید در ابتدای جمله بیاید، «از سوی خدا» اضافی است، نازل شد (← نازل کرد؛ «أَنْزَلَ» معلوم است.)

(۳) «به او» اضافی است.

- ۳۷ ۱** ترجمه کلمات مهم: الْعَمَلُ الَّذِي: عملی که / أَثْقَلَ: سنگین تر

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) عمل کسی که (← عملی که)، سایرین (← سایر اعمال)، خوش‌اخلاق تر (← خلق نیکو)

(۳) سنگینی‌اش بیشتر است (← سنگین تر است)

(۴) هر کس (← که)، «من بقیة الأعمال» ترجمه نشده است، خوش‌اخلاق تر (← اخلاق)

- ۳۸ ۴** ترجمه کلمات مهم: قَالَ لِي صَدِيقِي: دوستم به من گفت /

لَمَّا: هنگامی که، زمانی که / غَضِبْتُ: عصبانی شدم / مَهْلًا: آرام باش / أَحْلَمُ: بردباری بورز / عَفَنُ: نسبت به کسی که / أَسَاءَ إِلَيْكَ: به تو بدی کرده است /

تُسَخِّطُ: خشمگین سازی / الشيطان: شیطان را

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «به او گفتم = قُلْتُ لَهُ» در عبارت نیست، «غَضِبْتُ: خشمگین شدم»، «أَسَاءَ» ماضی است، «تُسَخِّطُ» صیغه مفرد مذکر مخاطب است و «الشيطان» مفعول آن است نه فاعل!

(۲) «عصبانی شدن» باید به صورت فعل ترجمه شود، «أَحْلَمُ: صبور و بردبار باش»، «تُسَخِّطُ: خشمگین سازی».

(۳) «این باعث عصبانیت شیطان می‌شود.» نادرست است.

- ۳۹ ۴** ترجمه کلمات مهم: كَان الشُعراءُ الْإِيرَانِيُونَ يُنْشِدُونَ: شاعران

ایرانی می‌سرودند / أشعاراً ممزوجةً: اشعاری آمیخته / تُسَمَّى: نامیده می‌شوند

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «شاعرانی ایرانی بودند» نادرست است (این عبارت ترجمه این جمله است: كَان هُنَاكَ شُعراءُ إِيرَانِيُونَ ...، أشعاراً ممزوجةً: موصوف و صفت است (← به اشعاری آمیخته را)

(۲) «الشُعراءُ الْإِيرَانِيُونَ: شاعران ایرانی»، «زبان» معادلی ندارد. «می‌نامیدند» نادرست است؛ چون «تُسَمَّى» مجهول است.

(۳) «کان ... يُنْشِدُونَ» معادل ماضی استمراری است، ساختار عبارت عربی لحاظ نشده است.

۴۰ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ندانسته (← نمی‌داند؛ «لا يعلم»، مضارع است.)

(۳) «السامعین» جمع است ← شنوایان

(۴) گم شده است (← تشنه و سرگردان شده است)

۶۰ ۳ در ذی‌القعدة سال ششم هجرت، پیامبر (ص) به همراه جمعی از مسلمانان، لباس احرام پوشیدند و به منظور انجام مراسم حج راهی مکه شدند. مشرکان قریش مانع ورود آن حضرت و پیروانش به مکه شدند. پس از مذاکراتی که میان دو طرف انجام گرفت، در **حدیبیه**، **پیمان صلحی** میان مسلمانان و مشرکان بسته شد. قرآن این صلح را فتح و پیروزی آشکار برای اسلام معرفی کرده است.

جغرافیا

۶۱ ۳ **بررسی عبارتهای نادرست:**
الف و ج) هر چه از استوا به سمت عرض‌های جغرافیایی بالاتر حرکت کنیم، **دمای هوا** کاهش می‌یابد و به دلیل تابش مایل خورشید، پرتوهای خورشید مساحت **بیشتری** را دربر می‌گیرند.

۶۲ ۱ وجود هواکره (اتموسفیر) یکی از ویژگی‌های مهم سیاره زمین است و این سیاره را از سایر سیارات جدا می‌کند؛ زیرا به واسطه هواکره، زیست‌کره قادر به حیات است.

هواکره از لایه‌های مختلفی تشکیل شده که بیشترین تغییرات آب و هوایی در لایه زیرین آن یعنی **وردسپهر (تروپوسفر)** به وجود می‌آید.

۶۳ ۲ **پراکندگی کانون‌های فشار بر روی کره زمین**، از عوامل مهم گردش عمومی هوا و تغییرات آب و هوای نواحی است.

۶۴ ۴ هوا در منطقه جنب حاره (اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی تا مرز منطقه معتدله یعنی $33^\circ - 66/5^\circ$ شمالی و جنوبی) سرد و سنگین می‌شود و فرو می‌نشیند و مراکز فشار زیاد جنب استوایی را به وجود می‌آورد.

۶۵ ۴ در ناحیه معتدله، حوالی عرض جغرافیایی 60° درجه، دوباره بر اثر صعود هوا منطقه فشار کم ایجاد می‌شود. البته این صعود تحت تأثیر توده هوایی است که از سمت قطب به طرف آن حرکت می‌کند و هوای نسبتاً گرم‌تر را به سمت بالا می‌راند. هر چند در این منطقه به دلیل وسعت خشکی‌ها در نیمکره شمالی و وسعت آب‌ها در نیمکره جنوبی تغییراتی در فشار مناطق بروز می‌کند.

۶۶ ۴ یکی از معروف‌ترین طبقه‌بندی‌های آب و هوایی، طبقه‌بندی «کوپن» است که بر مبنای سه معیار **بارش**، **دما** و **پوشش گیاهی** انجام شده است.

۶۷ ۲ ویژگی‌های منطقه آب و هوایی **سرد (D)**: میانگین سردترین ماه سال کمتر از $3^\circ C -$ ، بارش تابستان بیشتر از زمستان و مناسب برای جنگل‌های **مخروطی سردسیری**

۶۸ ۳ برای بیابان تعاریف متعددی ارائه شده است که در همه آن‌ها بر دو ویژگی بیابان تأکید می‌شود: **کمبود بارش** و **تبخیر زیاد**. بیابان‌های ایران در اطراف مدار رأس‌السرطان و تحت تأثیر فشار زیاد جنب استوایی شکل گرفته‌اند.

۶۹ ۱ بررسی عبارتهای نادرست:

ب) در قاره آسیا واقع هستند.
ه) گبی و تکه‌ماکان، از بیابان‌های سرد جهان هستند که دمای هوا در آن‌ها بسیار پایین است.

۷۰ ۲ علت اصلی به وجود آمدن بیابان‌ها در سواحل آمریکای جنوبی، وجود مرکز پرفشار و صعود نکردن هوا است. هر چند جریان‌های آب سرد که از قطب به سمت این نواحی در حرکت‌اند، صعود نکردن هوا را تشدید و تقویت می‌کنند و موجب بیابانی شدن این نواحی می‌شوند.

جامعه‌شناسی

۷۱ ۴ استعمار نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن **پانزدهم** توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن **نوزدهم** به اوج رسید. در این مدت، تصرفات اروپاییان از **۳۵ درصد** به **۶۷ درصد** رسید.

۴۹ ۴ با توجه به معنا می‌توانیم اسم تفضیل بودن یا نبودن «خیر و شر» را تشخیص دهیم.

ترجمه گزینه‌ها:

۱) خداوندا! شرّ (و بدی) ستمگران را از ما برطرف کن!
۲) هرکس بدی را بکارد، خوبی درو نمی‌کند!
۳) از همنشینی با نادانان اجتناب کنید، تا از شرّ و بدی ایشان در امان باشید!
۴) بدترین مردم کسی است که هیچ دینی ندارد و به امانت اعتقادی ندارد!

۵۰ ۴ رنگ‌هایی که بر وزن «أفعل» می‌آیند، اسم تفضیل محسوب نمی‌شوند و طبیعتاً مؤنثشان بر وزن «فعلی» نمی‌آید.
مؤنث بعضی اسم‌ها مانند اسم رنگ‌ها بر وزن «فَعْلَاء» می‌آید:

أَصْفَرٌ ← مؤنث ← صَفْرَاءُ (زرد)

تاریخ

۵۱ ۲ بررسی عبارتهای نادرست:

الف) قبیله قریش متکی به تشکیلات سیاسی، اداری و نظامی منظم و منسجم نبود و ثبات لازم را نداشت.

ب) در آن زمان، زندگی چادرنشینی و نظام قبیله‌ای در سرتاسر این سرزمین، حتی در شهرهای مکه، طائف و یثرب رواج داشت.

۵۲ ۱ با رحلت **ابوطالب**، جسارت و آزار سران قریش نسبت به رسول خدا (ص) بیشتر شد. آن حضرت، خود اشاره کرده است که «قریشیان مرا آزار نتوانستند کرد تا ابوطالب بمرد.»

۵۳ ۳ اهالی طائف نه تنها از پیامبر (ص) استقبال نکردند، بلکه با بی‌احترامی و اهانت، آن حضرت را از شهرشان راندند و ایشان ناگزیر شد با حمایت‌خواهی از یکی از اشراف مکه به آن شهر بازگردد. پس از آن، رسول خدا (ص) به تبلیغ اسلام در میان افراد و قبایلی پرداخت که برای مراسم حج و یا انجام کار دیگری به مکه سفر می‌کردند. سرانجام در جریان مراسم حج، تعدادی از مردم یثرب (مدینه) دعوت پیامبر را پذیرفتند و زمینه‌ساز هجرت تاریخی ایشان شدند.

۵۴ ۴ **ابولهب قبل از تحریم اقتصادی و اجتماعی مسلمانان**، درخواست ابوطالب برای حمایت از رسول خدا (ص) را نپذیرفت.

۵۵ ۴ ساکنان شهر یثرب در دوران جاهلیت، شامل دو گروه **یهود و عرب بودند**. گروه یهود متشکل از چندین قبیله بودند که در سده‌های نخست میلادی به سبب آزار و اذیت امپراتوری روم، از فلسطین به یثرب کوچیده بودند. قبیله‌های عرب آن شهر، از جمله دو قبیله بزرگ اوس و خزرج نیز از یمن به آن دیار مهاجرت کرده بودند.

۵۶ ۲ حضرت محمد (ص) در سال ۱۱ بعثت، شش نفر از مردم یثرب را که برای انجام مراسم حج به مکه آمده بودند، به اسلام دعوت کرد. آنان **مسلمان شدند و پس از بازگشت به شهر خود به تبلیغ اسلام پرداختند**.

۵۷ ۳ مردم یثرب که از تفرقه و جنگ به ستوه آمده بودند، اندکی پیش از هجرت، قصد داشتند شخصی به نام **عبدالله بن ابی** را به ریاست خویش برگزینند تا به این تفرقه‌ها پایان دهد، اما این تصمیم هرگز عملی نشد.

۵۸ ۳ حضرت محمد (ص) در سال ۱۱ بعثت، شش نفر از مردم یثرب را که برای انجام مراسم حج به مکه آمده بودند، به اسلام دعوت کرد. آنان مسلمان شدند و پس از بازگشت به شهر خود به تبلیغ اسلام پرداختند. سال بعد (سال **دوازدهم بعثت**)، ۱۲ مرد یثربی، هنگام مراسم حج در مکانی موسوم به عقبه در مینا، با پیامبر (ص) بیعت کردند. این بیعت در تاریخ به **پیمان عقبه اول** معروف شده است.

۵۹ ۲ پیامبر اکرم (ص) در نخستین ماه‌های پس از هجرت با هدف ایجاد همدلی و وحدت دینی میان **مسلمانان**، به آنان توصیه کرد که بدون در نظر گرفتن وابستگی‌های قبیله‌ای، با یک‌دیگر پیوند برادری برقرار کنند.

فلسفه

۸۱) یکی از فواید آموختن منطق، توانایی تشخیص مغالطه‌ها و خارج کردن آن‌ها از باورهاست. فلسفه از این توانایی منطقی بهره گرفته تا اندیشه‌های فلسفی درست را از غلط تشخیص دهد تا راه دستیابی به اعتقادات درست هموار شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) موضوع دانش منطق، جلوگیری از خطای اندیشه و موضوع دانش فلسفه، حقیقت جهان هستی است.

۲) منطق با ماده و محتوای علوم کاری ندارد.

۳) نقد عادت‌های نادرست به رشد فلسفه کمک می‌کند اما از وظایف علم منطق نیست.

۸۲) برخی انسان‌ها (فارغ از این‌که فیلسوف هستند یا نه) لحظاتی درباره باورهای خود می‌اندیشند و ریشه باورهای خود را کشف می‌کنند و تلاش می‌کنند تا عقاید خود را با پشتوانه محکم و منطقی بنا کنند.

۸۳) باید توجه داشت که یک فیلسوف واقعی خودش عقاید خودش را بنا کرده و عقاید او اصلاً تابع کسی نیست، چه آن شخص موجه و منطقی باشد چه نه!

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) یکی از فواید آموختن منطق، توانایی تشخیص مغالطه‌ها و خارج کردن آن‌ها از باورهاست. هم‌چنین پیشگیری از طریق بیان نمونه مغالطه برای عبرت گرفتن دیگران صورت می‌گیرد.

۲) فیلسوف واقعی هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را بر پایه خیالات، تبلیغات و تعصبات بنا نمی‌کند.

۴) افراد متفکر و اندیشمند جوامعی که اهل تفکر فلسفی هستند، تلاش می‌کنند افکار یک جامعه را مورد نقد و ارزیابی قرار دهند و اگر آن عقاید منطبق بر عقل و استدلال نبود، کنار بگذارند و مردم را از باطل بودن آن‌ها آگاه کنند.

۸۴) در بسیاری از مواقع، افراد یک جامعه، افکار و عقایدی را می‌پذیرند که پشتوانه عقلی و منطقی محکمی ندارند بلکه بر اثر مرور زمان و یا انتقال از نسلی به نسل بعد، به صورت یک عادت درآمده است.

۸۵) باورهای انسان، فلسفه او را می‌سازند، نه برعکس!

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) فلسفه هر کس معنا دهنده به زندگی اوست. (معنای زندگی، معلول فلسفه هر شخص است).

۳) انسان براساس باورهایش، اهداف خود را انتخاب می‌کند. (انتخاب اهداف، معلول باورهاست).

۴) باورها هستند که به انسان می‌گویند از چه چیزی گریزان باشد.

۸۶) آموختن چرایی باورها، انسان را به آزاداندیشی می‌رساند، نه چیستی باورها!

۸۷) افرادی که هدف اشتباهی در زندگی دارند، ممکن است در تقلید از دیگران آن را کسب کرده باشند یا این‌که خودشان بنیان‌های فکری خودشان را به شکل نادرست ساخته باشند.

توجه: به کلیدواژه «برگزیده‌اند» در گزینه ۳) و ۴) دقت کنید! این افراد خودشان هدف را انتخاب کرده‌اند و آزاداندیش هستند و درست و غلط بودن هدف آنان ارتباطی به آزاداندیشی‌شان ندارد.

۸۸) افلاطون در تمثیل غار می‌خواهد نشان دهد که چگونه فلسفه، انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند.

۷۲) در تاریخ اقوامی بوده‌اند که با قدرت نظامی بر دیگر اقوام، تسلط پیدا کرده‌اند. غلبه نظامی گرچه به حضور مستقیم مهاجمان در مناطق

جغرافیایی مورد تهاجم منجر می‌شود، همواره گسترش فرهنگی آن‌ها را به دنبال نمی‌آورد که نمونه آن، مغولان بودند که با قدرت نظامی خود، مناطق وسیعی را تصرف کردند ولی فرهنگ آن‌ها، شایستگی جهانی شدن را نداشت.

۷۳) در اختیار گرفتن کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر با استفاده از سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی، به ویژگی استعمار نو اشاره دارد.

۷۴) در استعمار فرانو، استعمارگران بیش از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی، از ابزارهای فرهنگی و علمی به ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات استفاده می‌کنند.

موفقیت‌های استعمار در این دوران (استعمار قدیم)، ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود.

در استعمار فرانو، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان هستند.

دولت‌های استعمارگر در استعمار نو، برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود، از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کنند.

۷۵) اروپا در پنج قرن اخیر، کانون شکل‌گیری فرهنگ جدیدی است که آن را به نام فرهنگ غرب می‌شناسیم.

استعمار نو، پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد.

ایرانیان باستان، فتوحاتی فراتر از مرزهای جغرافیایی‌شان داشتند، اما جهان‌گشایی‌ها به جهانی شدن فرهنگ آنان منجر نشد.

استعمار نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن پانزدهم توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید.

۷۶) متفکران جهان اسلام (در عصر بیداری اسلامی) خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند و انقلاب اسلامی ایران، نقطه عطفی در بازگشت به فرهنگ اسلامی در جهان اسلام است.

۷۷) استبداد استعماری برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

در دوران خلافت، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی، دوباره در جامعه اسلامی نمایان شد.

در عصر بیداری اسلامی، امت اسلامی با الهام از انقلاب اسلامی و بازگشت به سوی هویت الهی خود، مرحله جدیدی را در گسترش فرهنگ جهانی اسلام آغاز کرده است.

در عصر نبوی، در سال نهم هجرت، گروه‌های مختلف برای پذیرش اسلام از سراسر شبه‌جزیره عربستان به مدینه آمدند.

۷۸) فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه، در برابر اسلام آشکارا مقاومت کرده بود.

فرهنگ اسلامی، به دلیل قدرت و غنای خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را نیز درون خود هضم و جذب می‌کرد یا دست کم آن‌ها را ناگزیر می‌ساخت که برای بقای خود، در ظاهر از مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند.

۷۹) هضم و جذب گروه‌های مهاجم بیگانه در درون فرهنگ اسلامی، مربوط به دوران خلافت می‌باشد، نه عصر بیداری اسلامی.

۸۰) بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار، از روش‌ها و مکاتب غربی مانند ناسیونالیسم یا مارکسیسم استفاده می‌کردند. این مکاتب علاوه بر این‌که وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌کردند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلامی تربیت یافته بودند، نیز قرار نمی‌گرفتند.

۹۸ ۴ عضویت در گروه ← جنبه اجتماعی هویت
ایفای نقش جنسیتی برای نشان دادن رفتارهای زنانه یا مردانه ← ویژگی

روانی هویت

نیذیرفتن چهره ← قیافه ← ویژگی جسمی هویت

۹۹ ۳ توصیه در برابر حساسیت نسبت به انتقاد دیگران، این است
که بهتر است در حضور دیگران از نوجوان عیب‌جویی نشود. در این جا نیز
مشاور مدرسه از پدر رضا خواسته است در خلوت با او در مورد افت انگیزه
تحصیلی وی صحبت شود، یعنی در حضور جمع از او عیب‌جویی نشود.

۱۰۰ ۲ ترس از غریبه‌ها در ۸ - ۷ ماهگی است. ایستادن با کمک نیز
در ۷ تا ۱۰ ماهگی است، پس کودک این توانایی را دارا می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۹ تا ۱۲ ماهگی (۱) ۱۱ تا ۱۴ ماهگی (۳)

۱۲ تا ۱۵ ماهگی (۴)

۱۰۱ ۱ ریحانه علاقه به بازی موازی دارد، یعنی در کنار دیگران باشد
اما به تنهایی بازی می‌کند، بنابراین او ۴ یا ۵ ساله است و این مربوط به کودکی
اول (قبل از دبستان، ۲ تا ۷ سالگی) می‌شود.

ستاره علاقه به بازی گروهی و بازی با هم‌جنس دارد، پس در دوره دبستان قرار
دارد و کودکی دوم یعنی ۷ تا ۱۲ سالگی را شامل می‌شود.

۱۰۲ ۳ هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۴) به رشد درک اخلاقی مربوط می‌شوند،
اما احساس پشیمانی اشاره به رشد هیجانی دارد و هیجان مرکب است.

۱۰۳ ۴ علاقه به روان‌شناسی، آن چیزی است که وجود دارد ←
خود واقعی

علاقه به روان‌شناس شدن، چیزی است که در آینده به وجود می‌آید ← خود
ایده‌آل یا خود آرمانی

۱۰۴ ۳ به طور میانگین، افراد در حدود ۱۱ تا ۱۴ سالگی به بلوغ
می‌رسند. با توجه به نقش وراثت می‌توان احتمال وقوع برخی از ویژگی‌های
رفتاری و شناختی را در دامنه‌های سنی خاصی پیش‌بینی کرد.

۱۰۵ ۳ توجه‌گزینی در نوجوانی بیشتر است؛ به این معنا که نوجوان
بر اطلاعات مرتبط متمرکز می‌شود و با ضرورت‌های تکلیف بهتر سازگار می‌شود.
در این جا علی نوجوان است، زیرا در شرایط یکسان توجه‌گزینی بهتر
داشته است و بهتر با ضرورت‌های تکلیف سازگار شده است.

نکته: در کودکی هم توجه‌گزینی وجود دارد، اما این توانایی در نوجوانی
بیشتر است.

۸۹ ۳ عالم بیرون غار، نماد عالم حقیقی و غیرمادی است، پس
بخش اول همه گزینه‌ها صحیح می‌باشد.

زنجرها نماد تعصبات و عادات‌های انسان هستند.

مردمان درون غار نماد افراد گرفتار در باورهای نادرست و عادات‌ها هستند.

۹۰ ۳ برای دانش فلسفه نمی‌توان از نظر زمانی آغازی تعیین کرد.
همان‌طور که نمی‌توان گفت فلسفه ابتدا در کدام سرزمین پدید آمده است.
البته این سخن درباره همه دانش‌ها صدق می‌کند.

۹۱ ۲ تمدن‌های قدیمی و ساده‌تر، مقدمه و پلکان شکل‌گیری
تمدن‌های جدیدتر بودند و دستاوردهای آنان به تمدن‌های جدیدتر منتقل
می‌شد که یکی از این دستاوردها، همان اندیشه‌های فلسفی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) آثار مکتوبی از این تمدن‌ها به دست ما نرسیده است.

(۳) براساس آثار باقی‌مانده (که گفتیم معدود هستند و مکتوب نیستند)
می‌توانیم گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه‌های بشری ارائه کنیم.

(۴) اطلاعات ما به هیچ‌وجه نمی‌تواند تاریخ دقیق نخستین اندیشه‌های بشری
را مشخص کند.

۹۲ ۴ نمی‌توان دقیقاً مشخص کرد در کجا برای اولین بار به
اساسی‌ترین مسئله‌های هستی‌اندیشیدند و سخن گفتند بلکه هر جا تمدنی
بوده، سخن از این موارد نیز مطرح بوده است.

۹۳ ۲ تالس مبدأ همه چیز را آب می‌دانست، در نتیجه
خورشیدگرفتگی که در سال ۵۸۵ قبل از میلاد رخ داد را نیز براساس آب
توجیه می‌کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اثر مکتوبی از او به جای نمانده است.

(۳) تالس نخستین اندیشمند یونانی بود که اندیشه‌های فلسفی مشخصی داشت.

(۴) تالس مانند دیگر اندیشمندان، به دنبال مبدأ تغییرات و دگرگونی‌های جهان بود.

۹۴ ۳ پارمنیدس اعتقاد داشت حواس تنها مرتبه ظاهری جهان و
هستی را نشان می‌دهد که شامل امور مختلف و متغیر می‌شود. پس او نقش
حواس را در شناسایی جهان به کلی انکار نمی‌کرد.

۹۵ ۳ ابیات مذکور به نظریه وحدت اضداد از هراکلیتوس اشاره
دارد. براساس این نظریه، اموری که واقعاً با هم ضد هستند، می‌توانند با
یکدیگر جمع شوند. مثلاً دامنه کوه هم سربالایی است و هم سربایینی. برای
این‌که کوه واقعی را ببینیم جزئیات را رها کرده و با دیدن کلیات متوجه
می‌شویم سربایینی و سربالایی کوه، با هم جمع شده‌اند.

روان‌شناسی

۹۶ ۳ در حدود یک سال پس از افزایش قد و وزن، ماهیچه‌ها
رشد بیشتری می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اندازه و ظرفیت شش‌ها سه برابر و اندازه قلب دو برابر قبل می‌شود.

(۲) رشد دستگاه تولیدمثل، تغییر اساسی دوره نوجوانی است.

(۴) بروز جوش‌های پوستی نشان‌دهنده ویژگی جنسی ثانویه است.

۹۷ ۳ در این جا نوجوان در پیش‌بینی یک موقعیت، از احتمال‌های
مختلف بهره می‌گیرد و فرضیه‌سازی می‌کند؛ یعنی احتمال می‌دهد که اگر
مسیر اصلی بسته باشد، باید چاره‌ای دیگر اندیشید.

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
.info